

ТОШКЕНТ ОҚИШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 4 июлдан чиқа бошлаган.

№ III (6. 810)

1989 йил 16 май, сешанба

Баҳоси 3 тийин

КПСС Марказий Комитети Сийёсий бюросида

Расмий визит билан

КПСС Марказий Комитети Сийёсий бюросининг навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитети социалистик сийёсий савбасалари комиссиясининг инвестиция сийёсий муаммоларига доир тақдим этган хати кўриб чиқилди. Муҳокама давомида капитал қўрилишдаги камчиликлар кескин таъкид қилинди, ана шу камчиликлар халқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг умумий иқтисодий натижаларига, бир қанча социал маблагларни ҳал этишга таъсир қилмоқда. Сийёсий бюро Марказий Комитет комиссиясининг ҳўсасаларини қўллаб-қувватлаб, СССР Министрлар Советига капитал маблаглар самардорлигини ошириш ҳамда инвестиция соҳасидаги ҳўжалик механизмининг тўзлан қайта қўриш тўғрисида ҳўкумат қарори лойиҳасини тайёрлаш чоғида уларни ҳўсба олишни тавсия этди.

КПСС Марказий Комитетининг ҳўқуқ сийёсий масалалари комиссияси тақдим этган ва суд ислохотини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган баъзи масалалар муҳокама этилди. КПСС Марказий Комитети Сийёсий бюроси мамлакатда суд органлари фаолиятини қайта қўриш, судьяларнинг мустақиллигини таъминлаш, граждандарнинг ҳўқуқлари ва қонуний манфаатларига риоя этилишининг қафолоти сифатида судни қарор топтириш, мамлакатда юридик таълимни қайта қўришга, одил судловнинг моддий техника базасини кўчайтириш ва ривожлантиришга, суд ходимларининг моддий аҳволини яхшилашга тааллуфли чора-тадбирларни амалга ошириш борасида бундан бўёнги тадбирлар ҳақидаги тақлифларни қўллаб-қувватлади.

М. С. Горбачевнинг Совет Иттифоқида амалий визит билан келган ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгашининг Раиси В. Ярузельский билан учрашуви якунлари кўриб чиқилди. КПСС билан ПБИПнинг кенг кўламдаги иқтисодий ва сийёсий ислохотларни амалга ошириш, жамиятнинг демократиялаш соҳасидаги куч-айратлари мамлакатларнинг ўртасидаги ҳамжиҳатликни ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қўмаклашганлиги қайд этиб ўтилди.

Идеология, фан ва маданият соҳасида Совет — Польша ҳамкорлиги тўғрисидаги декларациянинг рўбба чиниришдаги амалий натижалар халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга ҳамда уларни бир-бирига яқинлаштиришга янги бий таъсир ўтказмоқда. Тегишли таъкилотлар ҳамда

муассасалар олдида СССР билан ПХР ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг янги моделини ишлаб чиқиш, олий даражада эришилган ахдиомаларни амалга ошириш вазифини қўйилди. Халқаро масалалар юзасидан бўлиб ўтган фикрлашулар ҳозирги замоннинг долзарб масалалари ҳўсуслида фикрларнинг тўла мослигини тасдиқлади, бу аса Европа қитъасида тинчлик ва ҳавфсизлиқни мустаҳкамлашнинг муҳим омилдир.

Сийёсий бюро М. С. Горбачевнинг Вьетнам Компартияси Марказий Комитети Бош секретари Нгуен Ван Линь билан учрашуви якунлари тўғрисидаги ахборотини тинглаб, шунга қатъий ишонч билдирдики, СССР билан ВСРда қайта қўриш ва янгиланиш жараёнларини авж олдириш Совет — Вьетнам иқтисодий алоқаларининг самардорлиги ва ўзаро манфаатдорлигини оширишга қўмаклашади. Таъкид қилиндики, энг муҳим муаммоларига, Осиё — Тинч океани региони ва бутун дунёда тинчлик ҳамда ҳавфсизлиқни таъминлаш масалаларига КПСС ва ВКПнинг ёндашувлари бир-бирига мос эканлиги мамнуният билан қайд этиб ўтилди.

Сийёсий бюро М. С. Горбачевнинг Япония таъки ишлар министри С. Уно блан суҳбати ҳамда Э. А. Шеварднадзеининг музокаралари натижаларини кўриб чиқиб, маъқуллади. Совет — Япония сийёсий мулоқоти жонланаётгани, икки томонлама муносабатлар муҳитининг умумий яхшиланиши, ҳамкорликнинг амалий соҳаларида алоқалар ҳамда мулоқотларнинг муайян даражада кўчаиши мамнуният билан қайд этилди. Бўлиб ўтган музокаралар чоғида ҳар иккала томон ўзаро муносабатларни янада яхшилашга интилиши, шунингдек, маъмурий мақсадларда амалий куч-айратларини ошириш тўғрисидаги ахдилашуви тасдиқлаганлиги муҳим эканлиги кўрсатиб ўтилди. М. С. Горбачевнинг Японияга қиладиган визитига тайёргарлик қўриш ишларини давом эттириш мақсадида мувофиқ деб топилиди, бу визит Совет — Япония муносабатларининг умумий яхшиланиши муҳитида амалга оширилиши мумкин бўлур эди. СССР билан Япония ўртасида сулҳ шартномасини, шу жумладан, сулҳ шартномасига оид доимий амал қилувчи ишчи гуруҳини доирада шартнома тузиш билан боғлиқ масалаларни Япония томони билан муҳокама қилишнинг давом эттириш керак, деган мулоҳазалар маъқулланди.

Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасида бевосита алоқалар

15 май кунини Ўзбекистон ОССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари П. М. Абдураҳмонов Ҳиндистон химия ва нефть химияси соҳаси министрининг ўринбосари М. С. Гиллин қабул қилди. Бўлиб ўтган суҳбат чоғида Ўзбекистон билан

Ҳиндистон Республикаси ўртасида бевосита алоқаларни кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Суҳбатда Ўзбекистон ОССР таъки ишлар министри С. О. Азимов ва Ҳиндистон Республикасининг Тошкентдаги бош консули Потендра Кумар иштирок этдилар.

Инсон саломатлиги — бебаҳо бойлик

О Бугун Тошкентда онкоинилогларнинг III Бутуниттифок съезди ўз ишнини бошлади.

Медицинанинг онкоиниология соҳаси бошқа мутахассисликларга қараганда бир мунча ортда қолмоқда. Маълум бўлишича, ҳозирги замон совет онкоиниологиясини ривожлантириш йилик мамлакатлариникидан анча ортда экан. Тўғри, бу соҳада ўз вақтида талафғина кашфиётлар қилинган. Лекин бундай кашфиётлар ҳозирда етарли эмаслиги маълум бўлипти. Бунинг сабаби, дунё миқёсидаги диабет касаллиги сўнгги йилларда анча кўпайган. Бир неча йиллар илгари бу кўрсаткич 15 — 20 миллион кишини ташкил этса, эндиликда 50 миллиондан зиёд киши шу касаллик билан

хасталанган. Аср охирига қадар бу рақам 100 миллионга етиши таъмин қилинмоқда. Қандий диабет касаллиги билан ҳозирги кунда кўп кишилар ҳаётдан кўз юмилмоқда. Шунинг учун ҳам бу хасталик юрак касалликлари ва рақдан кейин учинчи ўринни эгаллаб турибди. Олим-шифокорларнинг айтишларича, агар касалликни шу йўсини қўлайса, у ҳолда тез орада диабет бошқа касалликларни ортда қолдириб, «биринчи ўрин»га чиқиши ҳеч гап эмас.

Маълум бўлишича, диабет касаллигини авлодан-авлода ўтар экан. Бундан ташқари, бу касалликка таъомни нотўғри (утлеводли та-

омини кўпроқ ейиш) истезмол қилиш ҳам сабаб бўлади. Бироқ, шифокорлар касалликнинг қандай келиб чиқиши ҳақида аниқ маълумотга эга эмаслар. Касалликнинг аниқлаш, унга тез ёрдам қўйиш учун Бутуниттифок онкоиниология маркази қўшида махсус диабет Институтини ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилинган.

Диабет касаллини даволашда инсулин препаратини жуда зарур. Бу препарат хориний мамлакатлардан олиниб, бизда таъкиб этилади. Бир дон инсулин ва кўп марта ишла-тиладиган шприцлар сотиб олиш учун 400 доллар кетар экан. Мамлакатимиздаги табиятдан хасталанган 20

минг болани тўла даволаш учун бир йилда 8 миллион доллар маблаг сарфланади. Ҳўсба-қитобларга қараганда, Москвада 700 нафар бола, Калинин шаҳрида 50 бола диабет билан касалланган. Болалар истезмол қил-диган турли дон маҳсулотлари, гўшт, сўт маҳсулотлари, меваларнинг таъкилиги ту-файли диабет билан касал-ланганлар сонини йилдан-йил-га кўпаймоқда.

Тошкентда бўлиб ўтаётган онкоинилогларнинг III Бутуниттифок съездида олим-шифокорлар юқорида қайд этилган муаммолар ҳақида атрофлича фикр юритишди. Бундан ташқари, онкоини-логлар ўзларининг уч кун

давом этадиган бу анжуман-ларда қалқонсимон без кас-талликлари, буйрак усти ка-салликлари, даволаш ҳам-да ички секреция безларидан ажралиб қонга қўшилидиган моддалар химияси, яъни фанни ривожлантириш йў-лари, сўнгий ва табиий до-ри-дармонларни олиш, янги оқил бирикмаларни кашф этиш ва ўрганишдан иборат бўлган масалаларни ҳам ҳал қилишди. Шу билан бирга, шифокор-олимлар Бутунитти-фок анжуманидаги таъкил-тининг янги правленийсини сийлайдилар.

Съезд ишида Москва, Ле-нинград, Иркутск, Мур-манск, шунингдек, қардош

республика пойтахтларининг вакиллари, Польша, Чехос-ловкия, Болгария, Куба, Германия, Демократик Рес-публикаси, Югославия ва бошқа мамлакатлардан ҳам мутахассислар таъкиф бую-ришган. Америка Қўшма Штатларининг «Дилд», Франциянинг «Диабетон» ка-би фирмалар вакиллари ҳам мазкур съезд ишида иштирок этиб, диабет ва бошқа кас-талликлари даволашда ян-гилар, кашф этилган, эти-лаётган дори-дармонлар ҳақи-да фикр юритдилар.

Съезда 350 деле-гат ва 200 га яқин ме-монлар иштирок этмоқда.

Д. ЖАЛОЛОВ.

ТОҒГИ ГАЗЕТАЛАРДА

О Газетлардин ўртоқ М. С. Горбачевнинг ХХРга расмий визити дастлабки кунин ҳақидаги репортажлар ўрин олган. «Правда» газетаси мўхбирларнинг репортажи «Тянь-аньмэнь дарвозаси олдида», «Известия» газетаси мўхбирларнинг репортажи «Биринчи кун» деб номланади.

О «Известия» газетасининг биринчи саҳифасида 14 май кунин бўлиб ўтган СССР халқ депутатлигига тақдорий сайловлар ҳақида мақола бери-ган. Мақолада жойларда тақдорий сайловлар қандай ўтганини ҳақида ҳикоя қили-нади.

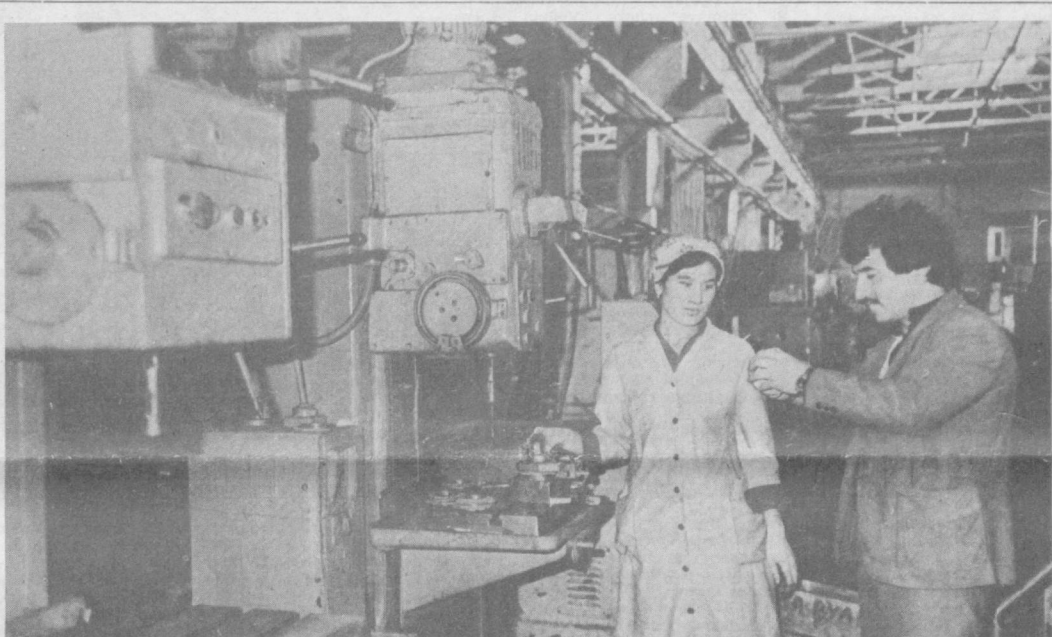
Давлатларнинг бошлиқлари учрашуда қатнашаётган Хитой ва Совет расмий шахсларини бир-бирига таниш-тирдилар.

Пенг аэропортида Совет раҳбарини кутиб олиш маросими Хитой телевиде-неси орқали кўрсатилди. Олий даражадаги Совет-Хитой учрашувини 1.200 дан зиёд Хитой ва чет эл журналистлари ёритмоқдалар.

Аэропортдаги маросим ту-гачандан кейин М. С. Горбачевнинг баёноти журналистлар ўртасида тарқатил-ди.

Аэропортдан «Дяюйтай» қароргоҳи сари йўлда М. С. Горбачевни Пекин аҳолиси самийи табриқлаб турди. Йўл янги қўрилиш районлари орқали ўтди.

Ян Шанкунь Совет раҳ-барига ҳамроҳ бўлди.

Тармоқ министрилиги социалистик мўсабақаси голиблари сағида «Ўзбексельмаш» заводи ҳам бор. Мазкур корхона-нинг 7-ҳотида қатор ишлаб чиқариш илгирлари меҳнат қила-дилар. Назоратчи Шоди Мўминов шулар жумласидандир. У тоқар ва шифовкачлар томонидан УПХ—1,5 В маркали ма-шина учун тайёрланган деталларнинг сифатини текширади.

СУРАТДА: [чапдан ўнгга] цех илгори, коммунисти Ханфа Бекмуродова ва КПСС аъзолигига кандидат, назоратчи Шоди Мўминов.

Х. Мирзакаримов фотоси.

Тошкент—София: ҳаво кўприги

Биз ҳабар қилганимиздек, кеча Ўзбекистон Граждан авиацияси бошқармасининг Ту-154 пассажир самолёти янги Тошкент — София ҳалқаро авиамаршрути бўйлаб биринчи рейсини амалга оширди.

Кечаги кунга қадар ўзбекистонлик учувчилар тўртта халқаро авиарейс ўзлаштири-ган эдилар: улар Берлин, Прага, Варна ва Кобулга учар эдилар. Болгария пойтахтига бе-шинчи рейсини очилишини Ўз-бекистон ССР билан Болгария Халқ Республикаси ўртасидаги ривожланиб бораётган иқтисо-дий ва маданий алоқалар та-қозо этди. Тошкент — София — Тошкент рейси ҳафтада бир марта амалга оширилади. Бу-гунга қадар октябрь ойигага бўлган барча рейслардаги ўринларга турли ташкилотлар-дан олдинга буюртмалар қа-бул қилиб бўлибди. Бу демак, пассажирларнинг қалиғи е-к қилипти, мазкур рейсининг иқ-тисодий манфаатдорлиги тў-ғрисидаги саволларга ўрин қо-лмайди. Пассажирлар Симферо-полда бир кўниб, Софияга етиб бориш учун беш соатдан

сал кўпроқ вақт сарфлайди-лар. Бу илгирги, Москва ор-қали Софияга бориладиган рейс вақтига нисбатан бир ярим баравар кам.

Янги рейсга Ўзбекистон Граждан авиацияси бошқар-масида пухта тайёргарлик кў-ришди: сакролар, тоғлар ва дарёлар оша ўтган марш-рут, об-ҳаво шарт-шароитлари синчиқлаб ўрганилди, ер-юзюда парвоз тақрибга қилиб қўрилди. Мазкур рейсини Ко-бул ва Варнага учиб бой тақ-рибга тўлган экипажлар амал-га оширади. Улар билан та-ништиришимиз мумкин. Ю. Ҳасанов — биринчи экипаж-нинг командири. Иккинчи учувчи — Н. Токмев, Штурман — Р. Умаров. Борт инженер — Т. Йўлчиев.

Ю. Бенешвили иккинчи эки-пажинг командири этиб та-йинланган. Иккинчи учувчи — Ю. Савкин. Штурман — Л.

Боршчов, Борт инженери — Т. Ҳашиқбаев.

Н. Отабев экипажлар ҳу-зурида учувчи-инспектор ва-зифасини бажаради.

Рейсга тайёргарлик даво-минда учувчилар миллий муҳит-ни ҳам унутганлар йўқ. Пар-воз вақтида Ўзбек халқ музи-каси янгради, йўловчилар эс-далик соғаларини, республи-камиз ҳаёти ҳақида ҳикоя ки-чувиш буқлетлар ва бошқа босма наشرларни сотиб олиш имкониятига эга бўлидилар.

Энди бир неча оғиз сўз Ўз-бекистон Граждан авиацияси ишдаги қайта қўриш билан, валюта ишлаб топиш, халқаро авиабозорга чиқиш йўллари излаб билан боғлиқ янги ли-нийанинг базини ўзига ҳос ҳу-суниятлари ҳақида.

Тошкент — София — Тош-кент ҳаво йўли бўйлаб парвоз-ларни Ўзбекистон экипажлари Ту-154 самолётларида амалга оширадилар (қелажанда Ту-154 М самолётларида амалга ошириш мўлжалланади, ана шунда Симферополда кўниб

ўтишга ҳожет қолдирмайди). Барча ҳаражатлар билан бир қаторда даромадин ҳам Ўз-бекистон Граждан авиацияси бошқармаси ва Болгариянинг «Балкан» компанияси тенг тақ-симлайдилар. Бу авиаторларда валюта пайдо бўлади, халқаро ва ички линияларни янада ри-вожлантириш учун янги имко-ниятлар пайдо бўлади, деган гап.

Яқин орада коммерция асо-сида Дехлига ва Куала-Лумпур-га трасса очилди. Бирлашган амриқилар мамлакатлари бил-ан Ил-76 транспорт самолё-тини ижарига бериш ҳақида мунокаралар олиб бориляпти. Мазкур самолёт Дубай ва Мед-раб ўртасида мунтазам ва бю-риятла реисларини бажаради.

...Бугун эрталаб Ўзбекистон Граждан авиацияси бошқарма-сининг Ту-154 самолёти Софи-дан Тошкентга қайтиб келди. Урта Осиё бўйлаб саякатга чиққан болгарияли туристлар, хориний мутахассислар ана шу самолётда келишди.

В. СТУЛИН.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТ-ЖАНГИЛАР СЛЁТИ

Тошкентда ўз ишнини та-момлаган слётда республика-нинг барча областларидан келган интернационалист жангчилар иштирок этдилар. Слёт қўрилиш ва бинокор-лик материаллари саноатчи ходимлари касба союзлари Ўзбекистон республика ко-митети ҳамда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети-нинг ташаббуси билан уюш-тирилди.

Собиқ жангчилар жамоат ташкилотлари, республика ЛКСМ Марказий Комитети-нинг вакиллари, министрлар билан учрашиб, кундалик турмушда ўзлари дуч кела-ётган муаммолар тўғрисида гаплашиб олиш имкониятига эга бўлидилар.

Ешлар уйда ана шундай учрашувлардан бири бўлиб ўтди. Афғонистонда хизмат қилган жангчиларни Зебо Ғаниева номли фронтчи кон-церт бригадалари қатнашчи-лар асмабди, Улугу Ватан урушининг ветерани Зебо Ғаниеванинг ўзи табриқла-ди. Бу ерда социал-машиий муаммолар, меҳнат фаоли-яти масалалари ҳўсуслида мас-лаҳатлар олиш мумкин. Ин-гитлар тинч ҳаётда ўз ўрин-ларини осонлик билан то-маётганликлари, инвалид-ларга, ҳалок бўлган жангчи-ларнинг оилаларига нисба-тан лоялликлар улар қабил-ларга қарата солиётганлиги тўғрисида гапирдилар. Учра-шушда госпиталда давола-наётган жангчиларнинг мағни-тофон лентасига ёзиб оли-нган сўзлари янгради. Улар жароҳатлари битмаганлиги туфайли бу ерга келолмади-

лар, аммо Афғонистонда хизмат қилган жангчилар бириктирилган зарурлиги тўғрисидаги фикрларини ўр-тоқлашдилар.

Ҳозир республикада ин-тернационалист-жангчи ва р-уошмасини тузишга тайёр-гарлик кўриломоқда. Бундай уюшма собиқ жангчиларнинг қайта қўриш жараёнига фа-ол қўшилишга, ёшларни тарбиялашга уларнинг тақ-рибасидан фойдаланишга ёрдам беради. Замонадаги жангчиларнинг ҳарбий-ватан-парварлик клубларини тақ-кил этиш тўғрисидаги ташаб-буси кенг қўллаб-қувватлан-ганлигига қарамай, Афғо-нистондан қайтган жангчи-лар ўз йўлларида қўпгина тўсиқларга дуч келмоқдалар. Уюшма интернационалист-жангчиларнинг социал-маш-ий муаммолари тўғрисида гап-хўрлик қилишни ин-валидларга, ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларига ёрдам бериш тўғрисидаги қонунлар бажарилиши устан-дан контроллини ўз зимма-сига олди.

Учрашушда Афғонистонда хизмат қилган жангчилар ша-нига қўпгина самийи сўзлар айтилди. Министрликлар, республика ЛКСМ Марказий Комитетининг вакиллари Аф-ғонистонда оғир синовдан ўтган ана шу йигитларга ёрдам бериш истагида экан-ликларини изҳор қилдилар. Фақат уларнинг сўзлари бо-илан иши бир бўлишни ис-таймиз.

И. ГРЕБЕНЮК, ЎзТАГ мўхбири.

СССР халқ депутатлари сайлови (1989 йил 14 майдаги тақдорий сайловлар) бўйича 117-Тошкент — Октябрь миллий-территориал сайлов округи округ сайлов комиссиясининг АХБОРОТИ

117-Тошкент — Октябрь миллий-территориал сайлов округидан сайловчилар рўйхатига 425983 киши киритилган эди, шулардан овоз беришда 330335 киши ёки округ жа-ми сайловчиларининг 77,55 фоизи иштирок этди.

Депутатликка номзод Муқимжон Ҳолматович Азизовни ёқлаб 51842 сайловчи ёки сайловчиларининг 15,69 фоизи овоз берди. 260168 сайловчи ёки сайловчиларининг 78,76 фоизи номзодга қарши овоз берди.

Депутатликка номзод Акрам Қўрбонвич Эргашевни ёқ-лаб 128073 сайловчи ёки сайловчиларининг 38,77 фоизи овоз берди. 183937 сайловчи ёки сайловчиларининг 55,68 фоизи номзодга қарши овоз берди.

Депутатликка номзод Хайрулла Хўсанович Рўзиевни ёқлаб 91350 сайловчи ёки сайловчиларининг 27,65 фо-изи овоз берди. 220660 сайловчи ёки сайловчиларининг 66,8 фоизи номзодга қарши овоз берди.

Ҳақиқий эмас деб топишган бюллетенлар — 18325 та. Депутатликка номзодлардан бирортаси ҳам овоз бериш-да иштирок этган сайловчиларнинг ярмидан кўп овозини тўплай олганлиги мўсабабати билан округ сайлов ко-миссияси энг кўп овоз тўплаган СССР халқ депутатлиги-га икки номзод Акрам Қўрбонвич Эргашев ва Хайрулла Хўсанович Рўзиев бўйича 1989 йил 21 майда тақдорий овоз беришни ўтказишга қарор қилди.

СССР халқ депутатлари сайлови (1989 йил 14 майдаги тақдорий сайловлар) бўйича 598-Тошкент — Киров территориал сайлов округи округ сайлов комиссиясининг АХБОРОТИ

598-Тошкент — Киров территориал сайлов округидан сайловчилар рўйхатига 312971 киши киритилган эди, шу-лардан овоз беришда 243259 киши ёки округ жа-ми сай-ловчиларининг 77,9 фоизи иштирок этди.

Депутатликка номзод Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуфни ёқлаб 180965 сайловчи ёки сайловчиларининг 74,4 фоизи овоз берди.

62168 сайловчи ёки сайловчиларининг 25,6 фоизи ном-зодга қарши овоз берди.

Ҳақиқий эмас деб топишган бюллетенлар сонини — 126 та.

Овоз бериш натижаларига мувофиқ сайлов-ларда сайловчилар овозининг ярмидан кў-пини олган Тошкент шаҳар Собир Раҳимов рай-онига истиқомат қилувчи Урта Осиё ва Қозо-ғистон мусулмонлари Диния бошқармаси ҳайатининг раиси, партиясиёз Муҳаммад Содиқ МУҲАММАД ЮСУФ 598-Тошкент — Киров территориал сайлов округидан СССР халқ депутати этиб сайланди.

Ўзбекистон ССР Олий Советига (ўрни бўшаган депутат ўрнига) сайловлар бўйича округ сайлов комиссиясининг АХБОРОТИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармо-нига мувофиқ 1989 йил 14 май — яқшанба кунини 12-Ки-ров сайлов округида Ўзбекистон ССР Олий Советига де-путат сайловлари ўтказилди.

Овоз беришда 18389 сайловчи ёки жа-ми сайловчилар-нинг 82,9 фоизи иштирок этди.

Депутатликка номзодни ёқлаб 13377 сайловчи ёки овоз беришда иштирок этганларнинг 72,74 фоизи овоз берди. 5004 сайловчи ёки сайловчиларининг 27,21 фоизи номзод-га қарши овоз берди.

Ҳақиқий эмас деб топишган бюллетенлар сонини — 8 та. Шундай қилиб, «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бир-лашмаси 5-ҳотидаги электрон қайдовчиси, 1946 йилда туғилган, ўзбек, КПСС аъзоси Акбаржон ЮСУПОВ 12-Киров сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати этиб сайланди.

Ўрни бўшаган депутат ўрнига йигирманчи қақи-риқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайловлар бўйича округ сайлов комиссиясининг АХБОРОТИ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қарорига мувофиқ 1989 йил 14 май — яқшанба кунини 378-сайлов округида ўрни бўшаган депутат ўрнига йигирманчи қақи-риқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайловлар ўтказилди.

Сайловлар «Ўзбекистон ССР халқ депутатлари маҳал-лий Советларига сайловлар тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунининг 54-моддасига тўла мувофиқ равишда ўтди.

Овоз беришда 808 сайловчи ёки жа-ми сайловчиларининг 90,48 фоизи иштирок этди.

Депутатликка номзодни ёқлаб 769 сайловчи ёки овоз беришда иштирок этганларнинг 95,17 фоизи овоз берди.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг секретари Карим Расуллович РАСУЛОВ Тошкент шаҳар Советининг депутати этиб сайланди.

Округ сайлов комиссияси.

Спорт хабарлари

О ФУТБОЛ. Кеча биринчи лига командаларини навбатдаги тур учрашувларини ўтказишди. Тошкентнинг «Пахтакор» ко-мандаси ўз майдониде «Исти-тру» (Кичкинёв) коллективини қабул қилди.

Назоратчилик ҳар бир корхонада муҳим аҳамиятга эга бўлган, нисбатда масъулиятли касблардан. Чунки ишлаб чиқариш маҳсулотининг аҳоли сифатли бўлиши муҳим аҳамият касб этади. Шу ўринда подшпиклар ремонтни заводнинг техник нозорат бўлимида амалга ошириш лозим бўлган қўл атта сазовордир.

Назоратчилар бригадасининг етакчиси Галия Ярулина сайқалдан чиққан подшпикларнинг устки қисми сифатини текширади. Маҳсулотга сайқал берувчи оператор Светлана Емченонинг меҳнати натижаларидан коллективнинг ҳаммаси мамнун.

Коммунистик меҳнат зарбдорин ҳар сифар маҳсулотларини саралашда ўзи ҳам иштирок этишга интилади. Назоратчилик билан ҳамкорликда ўтадиган сифат соатлари заводнинг аъло натижаларига самарали таъсир кўрсатмоқда. Чунки бугун хўжалик ҳисоби шартинда ишлаётган подшпиклар ремонтни заводи ўз олдида маҳсулотларининг аҳоли сифатини таъминлаш мақсадини қўйган.

СУРАТДА: назоратчи Г. Ярулина ва оператор С. Емченко.

Х. Мирзақаримов фотоси.

Ўзбекистон кооперативлари уюшмаси тузилди

Ўзбекистон ССР Кооперативлар уюшмасининг ўтган жумани Тошкентда бўлган биринчи таълим сессиясида қўл қўйилган бўлиб, 276 делегатнинг ҳар бири ҳал қилинган, муаммоларни ўртага қўйиш ва ўз тақлифларини айтишни истар эди. Кун тартибидagi масалалар ҳусусида ҳам қизгин мунозаралар бўлди. Шунинг учун ҳам ташкилот комитети илгари белгиланган иш тартибиди ўзгартирди: таърифлар бўлиш-ку белгилаб қўйилган эди, аммо, масалалар билан олиш ва умумий йўл-йўл белгиланган қўл қўйиш шартини тарзда ана таърифлар бўлиш қўйишга ўтказилди. Сессия ишларини ўз соати давомда кун тартибиди олти масаланинг фект иккинчиси муҳокама қилинди. Солиқ солиш ва нарх белгиланган муаммолари, айниқса, ўттири муаммолари эди, албатта. Республика Давлат нархлар комитети раисининг ўринбосари И. Пер-

ловнинг нутқи мажлис ахлини жунбўшга келтирди. Мунозараларда сўзга чиқиш учун 32 киши эзилди. Нотиклар Ўзбекистон об-ластларида кооперативлар уюшмалари тузиш вақтида мушкулликлар келиб чиқатганини айтишди. Кооперативларнинг ҳуқуқини ҳимоя қилиш, уларга юридик ёрдам бериш, давлат ташкилотларида кооперативларнинг манфаатини ҳимоя қилиш лозим бўлган уюшмаларнинг ўзи ҳам ҳимоя билимдонлик билан ва қўнғурироқ этиб ҳаракат қилишарди, деб бўлмайди. Ҳозир Ўзбекистонда 4 мингга яқин кооператив очилган бўлиб, уларда 100 мингдан кўпроқ киши ишламоқда. Республика ҳукумати, маҳаллий Советлар уларга кўп жиҳатдан ёрдам бермоқдалар — биринчи қаватда уларга 166 миллион сўм банк кредити берилганлиги айтиб ўтиш қўйилди. Самарга эса ҳозирча, бироқ 100 миллион сўм бў-

ди. Қара олган кўп кооперативлар бу маблағларни оборотга қиритишмай, молиявий аҳолини бекор қилишга ўз «қиссаларини» қўймоқдалар. Воситачилар эса давлат нархларда сотиб олинган ресурсларни шартномавий нархларда қайтадан сотиб, молиявий аҳолига пулур етказмоқдалар. Бундай фаолиятнинг йўлини тўсиш, меҳнатсиз даромад олишга уринишнинг пайини қатъият билан қирқиб кооперативларнинг манфаатига хизмат қилиш, шубҳасиз.

Сессияда Ўзбекистон Кооперативлари уюшмасининг Устави ва республика кооперативлари Мурожаатно-ма қабул қилинди. Янги уюшманинг қўнғурироқ састави ва СССР кооперативларининг бўлаёқ сессияда делегатлар сайланди.

Сессияда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари П. М. Абдурахмонов қатнашди.

(ЎЗАТА).

Бир такси ҳайдовчиси меҳмонга мақтаниб қўлибди:

— Тошкентдаги ҳар бир кўчани, ҳар бир чўқурни беш қўлдек биламан. Мен қирмаган, юрмаган кўча йўқ...

Шу пайт машина гилдираги «тақ» этиб чўқурга тушибди, сал бўлмаса ёнидаги машина билан тўқнашарди дебди.

— Ия, бу чўқур қачон пайдо бўлибди, кеча йўқ эдику, — дея ҳайдовчи ҳикоятларини да-ватта тушибди...

Ҳа, таксичининг ҳайратиди жон бор. Ҳозир кун-кунора кўчаларнинг қиёфаси ўзгариб қолади. Бир жойни қовлаб кетишса, иккинчи жойни чала қўлиб кетишди.

Ҳўш, кўчаларнинг эгаси борми? Уларни ким тузатади? Қайси ташкилот капитал ремонт қилиш керак? Шу ўй-хаёл билан биз ҳам кўчага чиқдик. Йўлимиз Октябрь районида тушди. Албатта, районнинг эътиборга лойиқ кўчалари ҳам бор. Лекин Маориф, Беҳзод каби кўчаларнинг бир қисми қишда лой, ёзда чангдан аримас экан. Улар ўйим-чўқур. Ўтган машина албатта бирор бир детални «эсдалик» учун ташлаб кетиши аниқ. Қани энди шу билан чўқур тўлса...

— Кўчанин хўш ўтай кўчага ўхшайди, — дея нолиб қолди Маориф кўчасида истиқомат қилувчи меҳнат ветерани, 71 ёшли отахон Ортин Гофуров. — Кўчаниннинг юқори қисмини канализация ўтказиш учун ўтган йили қузда қавлашган эди, ҳалигача сочилиб-очилиб ётибди. Болалар эса хандақ ичида бемалол бекинмачоқ ўйнашарди (сурата).

Бундан ташқари районнинг Махтумқули, Уйгур, Айний, Шомамудов, 2-Оқсой, Самарқанд дарёоза кўчаларида канализация қудуқлари йўл сатҳидан анча пастда қолиб кетган. Бунинг оқибатида автомашиналарнинг тасодифан тўқнашувлари ҳам келиб чиқмоқда.

Бу ишларни назорат қилиш Октябрь район давлат автомобил инспекцияси ходими, милиция капитани Турсунбой Исмомовга юклатилган. — Кўчаларни тузатиш ҳақида район ободонлаштириш бошқармаси бошлиғи ўртоқ Боқиев ва йўл эксплуатацияси бўлими бошлиғи ўртоқ Абдусатторовларга жуда кўп марта мурожаат этдик, — дейди у. — Йарима ҳам солиқ. Мана қаранг, Беҳзод кўчаси билан Полтавский кўчасининг қосиқини жойида йўл бўлибди ётибди. Йўлни тузатиш ҳақида сўнги бор оғоҳлантирди. Лекин ҳалигача йўл тузатилгани йўқ. Ёки бўлмаса, бу йўл юзидаги канализация ва водопровод қувурларини олайлик. Улар ҳам талабга яраб берибди. «Водоканал» трестининг район участкаси бошлиғи Бакаев, район канализацияси бошлиғи Қосимовлар ҳам бизнинг оғоҳлантиришимизга қарамай, ўз ишига совуқонлик қилмоқдалар. Уларга ҳам жарима солаем.

— Албатта, йўлнинг ёмонлиги натижасида автомашиналар тезда ремонт талаб бўлиб қолади, — сўхбатга қўшилиб Тошкент об-ласт матбуот жамияти ходими Учқун Кенгаев. — Мана, «шаровой» қидириб бери ойдан бери саросман. Техник хизмат кўрсатиш устаконаларида эса ремонт учун эҳтиёт қисмлар анқонинг уруғи. Мана, йўл солиғи ҳам ошириб қўйилди. Ҳа, энди даромадга қараб бурмоқда, дейдилар. Йўлларни тузатишда, қанчонча топганимизни машина тузатишга сарфлаймиз...

Ҳақ гап. Ҳозир шаҳарда 115 мингга яқин шахсий автомобиль бор. Янги тариф бўйича йўл солиғи икки баравар қўлайди. Масалан «ВАЗ—2106» машинаси учун илгари 20 сўм тўлана, ҳозир 40 сўм тўланади. Демак, бу ҳазила ҳам маблағ эмас. Бизга шаҳар давлат автомашина инспекцияси бошқармаси томонидан маълум қилинишича, илгари йўл солиғидан йилгилан маблағнинг бир қисминини йўлларни тузатиш учун сарфланган экан. Шу йил, 1989 йилдан бошлаб эса ундан тўла фойдаланилар эмас. Бу гап кишида бир мунча шубҳа туғдиради. Лекин йўлнинг ҳам бешичи ойна охирлаб борапти. Бироқ кўчаларни айланишимизда, бу маблағнинг ҳали самарасини кўрмадик.

Биргина Навоий кўчаси бўйлаб ўрдадан Чорсуа борғуча машинанинг «қўнғуридан»дан су-робингиз тўри бўлиб қолади. Кўча асфальт

шудорга ўхшайди, худди гижимланган қоғоз. Ахир Навоий кўчаси шаҳарнинг энг йирик магистрали. Бир кунда ҳазиланам транспорт ўтмайди. Наҳотки, у ер, бу ерини чўқилаб, ямаб

Йўл азоби... Шаҳар кўчаларига қачон «сон» қиради?

СУРАТЛАРДА: Студентлар шаҳарчасидаги «Йўл» ошқонаси олдидаги «Йўл» тўсган хандақлар ва Маориф кўчасининг оилаб ётган манзараси.

М. Назаров фотоси.

кетандан кўра, бир йўла қўлга етадиган қилиб капитал ремонт қилиш мумкин эмас? Високосольный кўчасининг 45-й бўйида, Гвардейская кўчасининг асосий заводи киравериб йўлданги канализация хандақ-

лари ер сатҳидан анча паст, оғзини очиб ётибди. Тўсатдан тушган машинанинг «оёғи» синмайди деб қафолат бериш қийин. Ўргаси кўчасининг Энгельс кўчасидан Новомосковская кўчасига бўлган қисми ремонтлаб. Новомосковская кўчасининг Кубинцев майдонига бўлган қисми-дан ўтиб қолсангиз, ўқир-чўқирдан анча гап-гап қолсангиз, Генерал Петров кўчасини, айтиб қўймайлик. Пушкин майдонидан Достон кўчасига бўлган қисми бир неча йиллардан бери капитал ремонтга муҳтож. Шундай кўчалар борки, айрим жойлари тобора чўқиб борапти. Шундай жойлар борки, асфальт қилинаверганидан «бети қалинлашиб», кўтарилиб кетяпти. Масалан, Чимбой кўчасининг Қамарисо кўчаси йўналишидаги 20 метр жой ўпирилиб кетган. Навоий кўчасининг айрим жойларига қайта-қайта сифатсиз асфальт босилаверганидан айрим бекатлар кўча сатҳидан анча пастда қолиб кетган. Бу бекатларда троллейбус ёки автобустга чиқиш учун обдон уйда машқ қилиб олган бўлишингиз керак. Масалан, «Санъат саройи», «Навоий музейи» бекатларида шундай аҳоли кўрасиз. Бундан 3—4 ой илгари 2-Қорақамиш массивининг 1-микрорайонидида 77-дорихона бўйидаги бекат ўйилиб тушганди. Орадан бир-икки ой ўтган, ўрани тўдириб кетишди. Бунга қарангки, «Ура-га сиқон тушди, тулдул гул» бўлмай, яна оғзи очилиб қолди. Энгельс кўчасининг Аҳмад Доғиш кўчаси йўналишидаги Шаҳристон бекатида ҳам ўра қосиб бўлган. Бу эса автобусларнинг ўтишига ҳалақит қилляпти, баъзилари ўранинг «дасти»дан ишдан ҳам чиқди. Ким Пен Ха кўчаси эса бошдан-оёқ янги асфальт қопламасига муҳтож. Хуллас, бундай фактлар сон-саносиз. Улар шаҳарнинг ахли бир кўчасидаги ҳусбузаларга ўхшайди.

Рейд мойинида кўчалардаги айрим светофорларнинг ҳужақларига қўйилганининг ҳам тўғри бўлибди. Масалан, ўша кун (26.04.89 й.) гвардия полковниги Ҳўжаев — Турғубоев кўчалари чорраҳасидаги, Мирзахмедов — Емпов, С. Сегизбаев — Ғ. Ғўлом, Я. Қўнада — С. Сегизбаев, Исаакич Тўлқани, Волгоградская Ғ. Ғўлом кўчалари чорраҳаларидаги светофорларнинг кўчалари афсуски ҳақидаги турбиди. Баъзиларнинг қўли синган, айримларининг «бети чиққан» ва ҳоказо! Ахир уларга ким қарайди? ГАИМ ёки «Ташпорасстрас»нинг хавфсизлик ҳаракати бўлимининг? Бу ҳужасизликнинг қимматга тушибди аниқ.

Диктантимизни кўчалардаги яна бир ачинадиган ҳолат ўзига тортди. Кўпгина кўчаларнинг трамвай бекатларида панжара тўсиқлари йўқ. Масалан, Фарҳод кўчасидаги «Китоблар дўкони», Ғафур Ғўлом кўчасидаги «Фарҳод бозори», «30-полициния», Зиб Савд кўчасидаги «Кўп-профили насалхона» бекатларида бундай тўсиқлар йўқ. Бу йўлчилар ҳаётини хавф остида қолдиради.

Матлубул, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 14 апрель 1980 йилдаги мамлакат автомобил йўлларининг ҳолатини ва қўрилишини яхшилашга қаратилган қароридан сўнг жойларда комиссиялар тузилиб, қатор тадбирлар белгиланган эди. Афсуски, бу тадбирлар қорғоқда қолиб кетди. Шу жумладан, шаҳримиз районлари қошида тузилган комиссиялар ҳам актив фаолият кўрсатмадилар. Оқибатда шаҳарнинг қўнғури кўчалари яроқсиз ҳолга келди. Бугунги кунда ана шу камчиларнинг бартафат этиш имкони бор деб ўйлаймиз. Йўл солиғи йўлга сарфланган. Бунинг учун шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармаси шаҳар йўлчилари билан, район Советлари иқтисодик қўнғури билан қаттиқ ҳамкорликда ишлашга тўри келади. Ахир йўл азоби, деган гап бор. Бу ҳақ талаб ва халқ талаби.

И. РАҲИМОВ.

Тошкент Давлат автомобил инспекцияси бошқармасининг ходими, милиция капитани.

Б. ЭТАМБЕРДИЕВ.

Ўзбекистон радиоси мухбири.

У. МУҲАМЕДОВ.

Жамоатчи мухбир.

Т. ТОШЕВ.

Махсус мухбиримиз.

БУДАПЕШТ. Ингирмата Совет — Венгрия кўшама корхоналари халқ хўжалигининг турли соҳаларида муваффақиятли фаолият кўрсатиб келяпти. Ана шу корхоналардан ўнтаси СССРда, ўнтаси Венгрияда жойлашган. Шундан бири, ўтган йили ташкил этилган корхона «Микроинформ» деб номланади. Венгрия томонидан унда пойтахтнинг «Телефондар» заводи иштирок этиди. Қишда бу ерда янгиқча шахсий компьютерларни ишлаб чиқариш бошланди. Ана шу ҳисобланган техниканиннинг шу йил ишлаб чиқарилиш режалаштирилган дастлабки бир неча мингтаси ички ва хорижий бозорларда сотилиши керак.

СУРАТДА: ишлаб чиқариш участкаларидан тирада. МТИ—ТАСС фотоси.

Матбуот маркази очилди

ПЕКИН. КПСС Марказий комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачевнинг ХХРга расмий визитини ёритиш учун келган журналистлар учун эндигина қўриб битказилган «Голдиз» меҳмонхонасида совет матбуот маркази очилди. Кўпгина мамлакатлардаги етакчи оммавий ахборот воситаларининг вакиллари бўлган мингдан кўпроқ чет эл ва Хитой журналистлари ушбу марказ хизматидан баҳраманд бўла оладилар. Улар визитининг

мақсади ва бориши ҳақида батафсил ахборот олишлари, совет делегацияси аъзолари ва уларга ҳамроҳ бўлган кишилар билан урчишлари, танқиди совет сёбат ва жамоат арбоблари, илм-фан ва маданият вакиллари билан ўзаралиқ муносабатларининг ўзгаришларини кузатишлари, СССР ташқи сийосатининг турли жиҳатлари, Совет Иттифоқининг сўнгги тинчликсевар ташаббуслари ҳақидаги фикрларини билди олишлари мумкин.

(ТАСС).

Бундан 34 йил муқаддам Совет Иттифоқи ва Европадаги бошқа социалистик мамлакатларнинг раҳбарлари дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномага имзо қилиш эълон қилишди. Ушбу шартнома тарих сўхбатларига Варшава шартномаси деб эъланди. Ўтган йиллар мобайнида Варшава шартномасига аъзо бўлган мамлакатларнинг мудофая иттифоқи Европада кескинлигини юмшатиш ишига катта ҳисса қўшди, тинчлик ва халқлар ҳавфсизлигининг ишончили таянчига айланди. Варшава шартномасига аъзо бўлган мамлакатлар бирлашган қуроли кучларининг бошлиғи, армия генерали В. Н. Ловов ТАСС мухбирига ҳозирги шартнома ана шу ташкилотнинг роли тўғрисида сўзлаб берди.

— Владимир Николаевич, социалистик мамлакатларни мудофая иттифоқини тузишга мажбур этган, ушбу ташкилотнинг мақсади ва асосларини белгиланган бериб азиятчи эдликда кўпчилик дурустроқ тасаввур эта олмайдик. Шу ҳусусда сизнинг фикрингизни билмоқчи эдик.

— Эллигичи йилларнинг ўрталарида Европадаги ҳарбий-сиёсий вазият нисбатда кескинлашди. Импералистик давлатлар Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатлари атрофида ҳарбий-сиёсий блоклар системасини (буларнинг энг асосийси Шимолий Атлантика иттифоқи эди) бунёд этиб, янги жаҳон урушига бевосита тайёргарлик кўра бошладилар. Ана шу блок саставига Ғарбий Германия ҳам қабул қилинди, бу эса ГФРда милитаризмнинг тикланиши учун йўл очди. Орадан бир йил ўтганидан кейин Бонн маъмурияти мажбурий ҳарбий хизматни жорий этишди, ярим миллионлик армияни бунёд қилдилар. Ушбу, Армия энг замонавий қурол, жумладан ядровий қурол-яроғларни қўланиш воситалари билан таъминланди. Бу эса НАТОнинг Европадаги бирлашган қуроли кучлари жанговар қудратини оширди, уларга рўй-рост агрессия тўс берди. НАТОнинг фаолияти Европани икки қарама-қарши ҳарбий лагерга бўлиб юборди.

Совет Иттифоқининг Европада ўз муқаддатга мўлжалланган муштарак тинчлик ўрнатиш учун коллектив ҳавфсизлик системасини яратиш йўлидаги уринишларини Ғарб рад этди. НАТО раҳбарлари СССРнинг Шимолий Атлантика шартномаси ташкилотига кириш тўғрисидаги таклифини ҳам қабул қилмадилар. СССРнинг бу ташкилотга кириши ушбу блокнинг характери ва ҳарбий-сиёсий йўналишини ўзгартирган бўлур эди.

Социалистик давлатлар ана шундай вазиятда ўз мудофая қобилиятларини муштараклаш учун коллектив тадбирлар қўришга мажбур бўлидилар. Айни вақтда улар қишда тинчликни муштараклаш учун курашни давом эттиравдилар. Келгуси йилининг январь ойидаёқ Варшава шартномаси ташкилоти (ВШТ) олий раҳбар

органи бўлиш сиёсий масала ҳисобланган. Биринчи мажлисида Умумевропа коллектив ҳавфсизлик системасини бунёд этиш заруриги тўғрисида декларация қабул қилинди, мазкур система Европада мавжуд бўлган ҳарбий-сиёсий гуруҳларнинг ўрнини босиши лозим эди. Шундан бундан йиллар мобайнида иттифоқи социалистик мамлакатлари ана шу мақсаднинг рўйбига чиқиши учун изчиллик ва собитқадомлик билан ҳаракат қилдилар, урушга қарши, қуролисликни учун, давлатлар ўртасидаги муносабатларда куч ишлатишни истисно этиш учун курашдилар.

Ҳар бир иттифоқи мамлакат бирлашган қуроли кучлар саставига ўз қўшинлари ва флотларини мунай қисмларини ақратди. Бу қўшинлар ва флотларнинг ташкил этилиши, сон, састави, шунингдек уларни қурол-яроғ ва техника билан жиҳозлаш ва шу билан боғлиқ бошқа масалаларни ҳар бир мамлакатнинг ҳукумати сиёсий масала ҳисоб қилиб тасвирлаш тасвирлаш қиёбига олиб ва ўзининг иқтисодий ва ҳарбий имкониятларига мувофиқ белгилан-ди.

Бирлашган қуроли кучларга ажратиб берилган қўнғури ва флот қўчалари мудофая

нинг бир-бирига қарама-қарши туриши иккала томонга ҳам хавф солади. НАТО мамлакатларида қўнғури йўналишлар бўйича қуролининг пой-гасининг давом этатганилиги бу ҳавфни яна ҳам кучайтиради. Бу, авалло, қуроли бекарорлаштирувчи турлари, яъни «Мўлжалга нисбатда аниқ урадиган» қурола, тўсатдан зарба уришга мўлжалланган, жумладан социалистик мамлакатларнинг ичкаридаги объектларга зарба уришга мўлжалланган зарбдор авиацияга, кемаларга ва самолётларга жойлаштирилган, олис масофага отиладиган қалъи ракетага, стратегик бомбардирмончи самолётларга таваллуқлариди. НАТОда тактик ядровий ракеталарни модернизация қилишга ёки уларни 500 километрга масофага иттифогини янги ракета билан алмаштиришга тайёргарлик ама олган ҳам Европадаги азиятчи чигаллаш-тирмоқда.

Социалистик мамлакатлар қишда тўсатдан уруш қилиб кетишининг олдини олиш мақсади билан мудофая учун кўпчилик қўнғури ва флот қўчалари мудофая

бирлашган қуроли кучларни оқилона ҳамда мудофая учун етарли ишончли даражада сўх-лаб туришга мажбурдилар. — Варшава шартномасига аъзо бўлган давлатлар бирлашган қуроли кучларининг таркиби қандай?

— Социалистик давлатлар бирлашган қуроли кучларини бунёд этишганда коллектив ҳавфсизлигини таъминлаш принциплари таянчидир. Ҳар бир иттифоқи мамлакат бирлашган қуроли кучлар саставига ўз қўшинлари ва флотларини мунай қисмларини ақратди. Бу қўшинлар ва флотларнинг ташкил этилиши, сон, састави, шунингдек уларни қурол-яроғ ва техника билан жиҳозлаш ва шу билан боғлиқ бошқа масалаларни ҳар бир мамлакатнинг ҳукумати сиёсий масала ҳисоб қилиб тасвирлаш тасвирлаш қиёбига олиб ва ўзининг иқтисодий ва ҳарбий имкониятларига мувофиқ белгилан-ди.

Бирлашган қуроли кучларга ажратиб берилган қўнғури ва флот қўчалари мудофая

боғлаш имкониятини бермайди. Ғарбда Варшава шартномаси ташкилоти мамлакатларининг «устулиги» ҳусусида гаплар сира тўхтамаётган бўлса ҳам, бу пуч гаплардир. НАТО тарғиботи ана шу тўқиб қиқирлаган тезисни исботлаш учун тирриқ усуллардан фойдаланаётгани бежиз эмас: ана шу ташкилотнинг ҳисоб-ки-тоблардан атайлаб ҳарбий-денгиз қўнғури қиқириб қўймоқдалар, ҳолбуки, худди ана шу қўнғури жиҳатидан НАТО Варшава шартномаси ташкилотидан анча устундир.

Варшава шартномасида қанчаушча давлатлар мудофая учун қуроли-яроғларнинг оқилона етарли бўлиши принци-пи таянчиди, Европада барқарорлигини таъминлаш учун курашиб, ўз ихтиёри билан икки йил мобайнида қишдаги ўз қуроли кучларини, яъни шахсий саставидан жами бўлиб 296300 кишини, 12000 танк, 9130 артиллерия қуроли, 930 жанговар самолётни қисқартириш тўғрисида, қорор қабул қилдилар. Қўшинлар ва

шига, шунингдек Европада ишонч ва ҳавфсизлигини муштараклаш тадбирларига ижобий таъсир ўтказмоқда. — Энди бугун НАТО мамлакатларида боғлиқдир. Улар жаваб тадбирлари қўришлари ва ўз томонларидаги устунликлари бартафат қилишлари лозим. Аммо ҳозирча НАТО бундай қарорга келгани йўқ.

— Ҳозир қуроли-яроғларни бир томонлама қисқартиришга киришди, бу Варшава шартномаси бирлашган қуроли кучларининг мудофая қобилиятларини сустайтмайди.

— Жаҳонда таркиб топ-ётган азиятга синчковлик билан баҳо берилганидан кейин қуроли кучларни бир томонлама қисқартириш тўғрисида қорор қабул қилинган эди. Кўпгина омилар, жумладан халқларнинг тинчликни итти-фогини, СССР ва унинг итти-фогчилари намунаси кичи, қўнғури давлатларнинг сиё-сий реализми ҳисобга олин-ди.

Халқаро тинчликнинг барқарорлигига путур етказмас-дан қўнғурининг балансида ўзгаришларни рўйбига чиқариш доираси кенглиги ҳам эътиборга олинди. Шу боис-дан ҳам Варшава шартномаси бирлашган қуроли кучларини бир томонлама қисқарти-риш юзасидан амалга ошири-лаётган тадбирлар бу қўнғури-ни социалистик ҳамдустлик мамлакатлари мудофаясига ишончли тарзда қафолат бе-риш имкониятидан маҳрум этмайдик. Шу билан бир қаторда бундай тадбирлар-нинг чегараси борлиги ҳам таъмомила равшандир. Ҳарбий қарама-қаршилиқни чинакамли қаматириш учун НАТО томо-ни ҳам шу тахлитдаги жаваб тадбирларини қўриши дар-кор.

Социализм ва тинчликка ҳали ҳам таҳдид солиб турган ҳавфни Варшава шартномасида қанчаушча давлатлар сира-сир инкор этишганини йўқ. Биз бу ҳусусда хотиржам-ликка берилаётганимиз йўқ. Визия қанча ўзгариб, биз қўнғури ва флот қўнғурининг жанговар тайёргарлиги ҳусусида бепароа бўлишга йўл қўймаймиз. Вар-шава шартномасида қанчауш-ча давлатлар ҳарбий доктри-насининг барча асосий қонда-лари амалга оширилаётган ҳозирги даврда қуроли куч-ларнинг жанговар тайёргарли-гига, уларнинг ҳар қандай аг-грессиони даф этиш қобили-ятига, социалистик ҳамдустлик мамлакатлари халқларининг тинч бунёдкорлик меҳнатини ишончли тарзда ҳимоя этишга нисбатда юксак талаблар қў-йилмоқда.

ТИНЧЛИКНИНГ ИШОНЧЛИ ТАЯНЧИ

— Ҳозирги вақтда Европада ҳарбий ҳавфнинг мавжуд бўлиши, авалло икки мамлакат боғлиқ.

— НАТОнинг расмий доираларида «Совет ҳарбий ҳавфи» мавжудлиги ҳақида гапирибди ва шунинг билан қилиниш яхши кўрадилар. Бундай ҳавф йўқ ва сира бўлмаган. Ана шундай «ҳавф» бўлиб қилинаётган экан, бу Европада сир-сир социализм

Ҳамзанинг 100 йиллигига

И К К И ҚУЁШИМИЗ БОР

даният ҳодимлари биринчи қурултойида қатнашдилар.

Ҳамзанинг асарлари Тошкентда ниҳоятда машҳурдир. Унга адабиёт ва санъат арбоблари ҳар маҳал мурожаат қиладилар. Бу ҳақда Тошкентда СССР халқ шоири Мирзо Турсунзода шундай дейди: «Шиллигимизда рус, тожик инқилобий қўшиқлари қаторида ўзбек халқ ашулаларини эътирос билан қуйлардик. Айниқса, Ҳамзанинг «Хой, ишчилар!» ва «Хой, ҳой, отамиз!» қўшиқлари тилимиздан тушмасди. Биз ёш тожик ёзувчиларига Маяковский ва Айний асарлари қанчалар азиз бўлса, Ҳамза-асарлари ҳам шунчалик ардоқлидир... Мана шунинг учун Ҳамза Ҳакимзода тожик совет адабиётининг ҳам асосчиларидан бири ҳисобланади».

Ҳамза ижодининг тожик адабларининг тақдирига таъсирини бир-икки оғиз сўз билан изоҳлаш мушкул. «Ҳамзадан қарим кўп, ундан жуда кўп нарсаси ўргандим. — дейди машҳур адабимиз Сотиқ Улуғзода. — Менинг болалигим, ёшлигим Ўзбекистонда ўтди. Ҳамза менга қўшиқни, санъатни севинишга ўргатганларнинг биринчиси бўлди. Шунинг учун ҳам тожик ёшларининг Ҳамзага бўлган муҳаббатлари кечиксиз қувонтиради. Ҳамза бекорга яшамади. Бекорга перо ва найза билан дўшманларга қарши жанг қилмади. Бекорга қўшиқлар яратмади. Унинг қисқа, алагали, қуёш сари талпинган умри ўнлаб бефайз узоқ умрлардан аълоқдордир».

Ўзбек ва тожик адабиётларининг илдизи бир эканлигининг яна бир ёрқин тасдиғи эса Айний ва Ҳамзанинг икки тилда — тожик ва ўзбек тилларида баравар ижод қилганидир.

Ҳамза шунинг учун ҳам ҳар бир тожик хонадониде суюқли ва ардоқлидир.

Отаҳон САЙФУЛЛОВ,
филология фанлари доктори.

Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий 1911 йилда ташкил қилган мактаб ўқувчилари орасида.

Шоир номидаги теплоход дунё кезмоқда

Донецк областининг Жданов шаҳри портда 1982 йили 30 март куни Азов денгизи суя пароходчилигига қарашли янги теплоход танланган равишда сувга туширилди. Теплоходга ўзбек халқининг шоири фарзанди, инқилоб шоири ва фидойи инсон Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий номи берилган эди.

«Ҳамза» теплоходининг капитани Э. Грабик Кўонга Қора денгиздан шу йилнинг 19 февралда ёзган бир хатига, экипаж аъзолари ахир бил коллективнинг ташкил этиши, реис топиш-риқларини мунтазам равишда муваффақиятли бажарилаётганлиги, коллектив ўтган йилнинг ўзига талайгина мукофотларга сазовор бўлганлиги тўғрисида жўшқин-лаб хикоя қилган эди. Бу мактуб қўқонлик адабиёт ва санъат мухлиси Ваҳром Бўронов номига йўлланган эди.

Хўш, бу киши ким деб ўйларсиз? Бу киши Ҳамза-нинг яқин дўстларидан бири бўлган Бўронбў Тожибоевнинг ўғли бўлади. Қўлзе-малар институтининг «Ҳамза архиви»да шоирнинг дўсти Б. Тожибоевга ёзган кўплаб хатлари сақланган. Шу мактубларнинг ўзиде Ҳамза билан Б. Тожибоевнинг яқин-лигидан, меҳр-оқибатли дўст бўлганликларида гувоҳлик бериб турибди.

Б. Бўроновнинг теплоход-

га қандай алоқаси бор, де-ган савол туғилиши мумкин. Гап шундаки, у киши ажойиб истеъдод эгаси Ҳамза билан отаси Б. Тожибоев-нинг дилдан яқин, ҳамсух-бат бўлганликлари ҳақиқат тарихий адолати тик-лаш, қанчадан-қанча миллий маданият ҳазиналаридан маҳ-рум этилган халққа ана шу ҳазиналарни қайтариб бериш жараёни ақл этган. Ёзувчи-лар, олимлар, санъатшуно-слардан иборат комиссиянинг фаолияти тўғрисида шоирлар ва нисирлар, драматурглар, маърифатпарварлар ва олим-ларнинг номи қайтадан тикланмоқда. Бундан бир не-ча йил олдин Ҳамза адаби-ётининг атоли номидаги йил-лар Фитрат, Чўлпон, Муҳаммад-шариф Сўфизода, Усмон Носир ва бошқа кўп-лаб ки-шиларнинг асарларини нашр этиш мумкин эмасди. Энди-клидеда олимлар ва аввалги йилларда олиб борилган махсус илмий тадқиқотларда бу номиларнинг баъзилари на-ри бора, фақат эслатиб ўтилганлигини айтишдан бўл-мас, кўп нарсаларга ту-шуниб олиш мумкин. Бу номи-лар эслатишда ҳам, улар ижодининг «хизмат-қона» моҳияти фойда этила-ди».

Республика Ёзувчилар союзида бўлган учрашув чо-ғида истеъдодли қалам со-ҳиблари бутун бир авлоди-нинг номи билан боғлиқ бў-лган миллий адабиётимизнинг ёрқин саҳифаларини тиклаш ҳақида гап борди. Уларнинг кўпчилиги 30-йилларнинг қонли қатғоринида ҳалок бў-лган, кўпчилиги ўзоқ йиллар мобайнида лагерлар ва сур-гулларда ҳаёт кечирган. Лекин давр ҳақиқий истеъ-дод соҳибни уни ҳатто онгли равишда халқ хотирасидан ўчириб юрмишга уринсалар ҳам, ҳеч қачон мўйғиз юз тутиб, унутилиб кетмаслиги-ни кўрсатди.

Конференцияда қатғор қилинган кўплаб адаблар ҳаёти ва ижоди билан боғлиқ номаълум фактлар аниқлан-ди.

Бухорода туғилб ўсган, аср бошида Ўрта Осиёда маърифатпарварлик ҳаракат-ининг ёрқин намоёндалари-дан бири бўлган Махмуд Бехбудий кўплаб шеърли асарлар, драмалар, икки юз-дан ортиқ илмий ишларнинг муаллифидир. Бехбудий би-ринчилар қаторида Россия-нинг чечка ўқуларидеги миллий тилларнинг ривож-ланиши ва ўзаро боғлиқлиги айтиб берган эди. Ёзувчи, тарихчи ва географ бўлган бу истеъдод соҳибни жуда катта ижодий мерос қол-дирган бўлиб, уни чуқур ўрганиш талаб этилади.

«Ҳақиқат бундай, лекин синимайди» — шоир Муҳам-мадшариф Сўфизоданинг ўзи ҳибсга олинадиган пайтда айтган бу сўнгги сўзлари

Чўлпон ижодида адаб ва файласуф истеъдоди уй-ғунлашиб кетган. — дейди Ёзувчи Р. Отаев. — У ўзи-нинг «Кеча ва кундуз» ро-манда 37-йил фожиали во-қеаларини олдидан айтиб берганига ҳайратга тушсан киши. Чўлпон асарлари кў-пгина ўзбек ёзувчиларининг ижодида сезиларли таъсир кўрсатган.

П. Альбеков фотолари.

Адабиётимиздаги «Оқ доғлар»

«Йўлга чиққанингда, орқанга бир ўгирилиб

қара, ўшанда муваффақиятга эришсан, дейиша-

ди». Сталин зўравонлигининг қурбони бўлган ўз-

бек адаби Абдулла Қодирийнинг бу сўзлари ҳозир

мамлакатимизда рўй бераётган маънавий онг ва

маданиятнинг том маънодаги юксалишини жуда

аниқ ифода-лаб беради. Утмишда адолатсиз қора-

ланган кишиларнинг номи ўзимизга қайтарилмоқ-

да, неча ўн йиллар мобайнида тақиқлаб келинган

асарлар китобхон қўлига бориб тегмоқда.

Ўтмишсиз келажак йўқ. Ўзбекистоннинг қатғор қи-линг ёзувчилари ижодини ўрганишга бағишланган ил-мий конференцияда ана шу фикр асосий ўринни эгалла-ди. Конференция «Адолат» комиссияси ҳамда А. С. Пушкин номи тил ва адаби-ёт институти ташаббуси билан қачқилиди.

«Адолат» комиссияси бун-дан икки йил муқаддам Ўз-бекистон Ёзувчилар союзи ҳузурида тузилган эди. Ко-миссиянинг номида кўпгина адабиёт арбобларига нисба-тан тарихий адолати тик-лаш, қанчадан-қанча миллий маданият ҳазиналаридан маҳ-рум этилган халққа ана шу ҳазиналарни қайтариб бериш жараёни ақл этган. Ёзувчи-лар, олимлар, санъатшуно-слардан иборат комиссиянинг фаолияти тўғрисида шоирлар ва нисирлар, драматурглар, маърифатпарварлар ва олим-ларнинг номи қайтадан тикланмоқда. Бундан бир не-ча йил олдин Ҳамза адаби-ётининг атоли номидаги йил-лар Фитрат, Чўлпон, Муҳаммад-шариф Сўфизода, Усмон Носир ва бошқа кўп-лаб ки-шиларнинг асарларини нашр этиш мумкин эмасди. Энди-клидеда олимлар ва аввалги йилларда олиб борилган махсус илмий тадқиқотларда бу номиларнинг баъзилари на-ри бора, фақат эслатиб ўтилганлигини айтишдан бўл-мас, кўп нарсаларга ту-шуниб олиш мумкин. Бу номи-лар эслатишда ҳам, улар ижодининг «хизмат-қона» моҳияти фойда этила-ди».

Республика Ёзувчилар союзида бўлган учрашув чо-ғида истеъдодли қалам со-ҳиблари бутун бир авлоди-нинг номи билан боғлиқ бў-лган миллий адабиётимизнинг ёрқин саҳифаларини тиклаш ҳақида гап борди. Уларнинг кўпчилиги 30-йилларнинг қонли қатғоринида ҳалок бў-лган, кўпчилиги ўзоқ йиллар мобайнида лагерлар ва сур-гулларда ҳаёт кечирган. Лекин давр ҳақиқий истеъ-дод соҳибни уни ҳатто онгли равишда халқ хотирасидан ўчириб юрмишга уринсалар ҳам, ҳеч қачон мўйғиз юз тутиб, унутилиб кетмаслиги-ни кўрсатди.

Конференцияда қатғор қилинган кўплаб адаблар ҳаёти ва ижоди билан боғлиқ номаълум фактлар аниқлан-ди.

Бухорода туғилб ўсган, аср бошида Ўрта Осиёда маърифатпарварлик ҳаракат-ининг ёрқин намоёндалари-дан бири бўлган Махмуд Бехбудий кўплаб шеърли асарлар, драмалар, икки юз-дан ортиқ илмий ишларнинг муаллифидир. Бехбудий би-ринчилар қаторида Россия-нинг чечка ўқуларидеги миллий тилларнинг ривож-ланиши ва ўзаро боғлиқлиги айтиб берган эди. Ёзувчи, тарихчи ва географ бўлган бу истеъдод соҳибни жуда катта ижодий мерос қол-дирган бўлиб, уни чуқур ўрганиш талаб этилади.

«Ҳақиқат бундай, лекин синимайди» — шоир Муҳам-мадшариф Сўфизоданинг ўзи ҳибсга олинадиган пайтда айтган бу сўнгги сўзлари

унинг ижодини яхшироқ ту-шуниб олишга катта ёрдам беради. Халқ орасида жуда машҳур бўлган шоир ажойиб шеърли асарлар яратди. Ана шу асарларнинг кўпи Ватан адабиёти ҳазинасига катта ҳисса бўлиб қўшили-ши мумкин эди. Ҳозирги тадқиқотчиларнинг тан оли-шича, Ҳамзанинг юртдоши ва дўсти бўлган Сўфизода кўп жиҳаддан Ўзбек совет адабиёти асосчиларини дунё-қарашига таъсир кўрсатган. Филология фанлари нанди-дати А. Халилбеков «Ўз-нут-қида Сўфизоданинг 20—30-йиллардаги ижодида давлат ҳаётида келажакда қонли во-қеалар ўз беришини олдин-дан сезиб ўз ифодасини топ-ганлигини айтиди. Шоирнинг архивлардан ва шахсий ку-тубхоналардан топилган, ил-гари номаълум бўлган бир қанча асарлари комиссия эътиборига тақдим этилди.

Конференция қатнашчи-лари Фитрат ва Чўлпон ижо-дида катта эътибор беришди. Улар дахшати қатғор йил-ларда ҳалок бўлганлар. Уларнинг номи кўп йил-лар давомида Шарқдаги қо-раланган фалсафий-маъриф-фий ҳаракат — жадидчилик билан боғлиқ ҳолдагина тил-га олинган. Ҳозир ҳам маз-кур оқим юзасидан кўп баҳс-лар бўлмоқда ва қарама-қар-ши фикрлар билдирилмоқда. Бироқ Фитрат билан Чўл-поннинг миллий маданият ривожига қўшган ҳиссаси ан-ча катта ва кўп жиҳаддан шу вақтга қадар муҳофа-за этила-ди».

Фитрат «соф адабий» фаолият билангина қанаъат қилган эмас, — деб маълум қилди филология фанлари кандидати А. Алиев. — У тилшунослик бўйича неча ўнлаб асарларнинг муалли-фидир. Фан соҳасида эриш-ган ютуқлари учун Фитратга Ленинград шарфшунослик институтининг профессори унвони берилган эди. Бир қанча тарихий пёсалар му-аллифи бўлган олим миллий тил ва маданиятни ривож-лантириш, уни Европа ма-данияти ютуқлари билан бо-ғитиш учун курашган эди. Фитратнинг «Абдулфайзахон» драмаси 20-йиллардан сўнг илк бор «Шарқ юлдузи» журнаси саҳифаларида бо-силди. Ўқувчилар бадиий сўз устасининг мероси би-лан эндигина таниша бош-ладилар, дейиш мумкин.

Чўлпон ижодида миллий те-атр ривожига катта таъсир кўрсатди. 20-йилларнинг бошларидеки Чўлпон бош-ла-лигидеги ёш ўзбек актёрла-ри группаси Москвада, Е. Вахтангов номи театрида саҳна санъати сирларини ўр-ганишган эди. Бу артистлар кейинчалик миллий ўзбек театри ўзагини ташкил эт-дилар.

Чўлпон ижодида адаб ва файласуф истеъдоди уй-ғунлашиб кетган. — дейди Ёзувчи Р. Отаев. — У ўзи-нинг «Кеча ва кундуз» ро-манда 37-йил фожиали во-қеаларини олдидан айтиб берганига ҳайратга тушсан киши. Чўлпон асарлари кў-пгина ўзбек ёзувчиларининг ижодида сезиларли таъсир кўрсатган.

П. Альбеков фотолари.

Конференция қатнашчи-лари ўз нутқларида Фитрат ва Чўлпон фаолиятини чуқур таҳлил қилдилар. Бу ерга келган кишилар ўз асарлари-да шахс ва жамият ўзаро муносабатлари муаммолари-ни тадқиқ этган. Ушбу ҳаё-тийнинг кенг қўламада тасви-рланган бу ёзувчиларнинг эс-тетик программаси билан ҳам танишилди. Ўз Вата-нлари порлоқ келажакнинг ор-зу қилган икки адаб Шарқ ва Ғарб маданиятларининг ўзаро боғлиқлиги тўғрисида фикр юритган эдилар.

Филология фанлари кан-дидати И. Темкина Ёзувчи Борис Чепруновнинг ҳаёти ва ижоди тўғрисида ахборот берди.

— Асли урганчлик бўл-ган Борис Чепрунов бир не-ча Шарқ тилларини жуда яхши билар эди, — дейи у. — «Навқалаш эшон», «Шумтака» романи, «Хо-разм хикоялари» туркуми унинг қаламига мансубдир. Ёзувчи Ўрта Осиё халқлари турмуши, маданияти ва урф-одатлари билан яхши таниш эди. У ўз романиларида од-дий халқ ҳаёти ҳақида хи-коя қилди. «Жўнардон» романида эса Туркистонда бўлган революцион воқеа-ларнинг кенг манзарасини яратди, революция йилла-рида ўз йўлини излаган ёш қаҳрамонлар ҳаётини та-свирладилар. Борис Чепрунов-нинг ҳаёт ва ижод йўли ма-даниятга нисбатан ҳақиқий интернационал ёндашувини энг яхши намунаси бўлиши мумкин эди.

Конференцияда сўзга чи-қан ҳар бир кишининг нут-қида Совет Ўзбекистон ада-биёти тарихининг янги са-ҳифалари намоён бўлди. Қа-тағон қилинган қрим татар ёзувчилари ҳақида ҳам гап бўлди. Улар ҳақида конфе-ренцияда тақдим этилган маълумотлар ҳозирча жуда аз ҳамда узуқ-ўлуғ бўлса-да, йўқотилган қўлзеъмалари кўп билан излаш ва уларни нашр этиш натижасида кўп миллий маданиятларнинг бу саҳифаси ҳам тикланиши-га умид уйғотилади.

Бухоро аҳудийлари ада-биётининг намоёнчилиги, СССР Ёзувчилари биринчи съезди-нинг делегати Я. Оқило-вин асарлари нашрга тай-ёрлаб қўйилди. Хоразмнинг дастлабки совет ёзувчилари Сафо Муғанови ва Комил Девоний ижодлари ҳам та-дқиқ этишга мунтазам. Ўзбек музыкали драматизм асо-сиеси, шоир, драматург, те-атр арбоби ва таржимон Хуршиднинг номи ҳам тик-ланмоқда. Ўзбек миллий ки-нематографияси сарчамла-ларида турган киши — Су-лаймон Ҳўжаевнинг ҳаёти ҳақида айтилган гаплар ҳа-қиқий кашфиёт бўлди.

«Адолат» комиссияси-нинг фаолияти тўғрисида Чўл-поннинг илгари нашр этил-маган асарлари китобхоналар-га тақдим этилди. Фитрат асарлари тўлаими ҳам нашр-га тайёрланмоқда. Усмон Но-сир ижодида бағишланган адабий кечалар туркуми ўт-казилди. Анна Ахматованинг Ўзбек тилига таржима қи-лган асарларини эълон қилиш шунингдек, шоира Ўзбекистонда бўлган вақти-да у билан учрашган киши-ларнинг эсланиш тўпламини нашр этиш ҳам режалашти-рилмоқда. «Мотам кутуб» му-аллифи хотирасига бағишлан-ган катта адабий кеча тайёр-ланмоқда.

Қатғор қилинган ёзув-чиларни оқлаш юзасидан Москвада тузилган Бутун-иттифоқ комиссияси состави-да биргаликда ишлар бош-лаб қилинди. Бу ишлар Сталин бедоилигидан жабрланган адаблар ҳаёти-нинг бизга номаълум кўп-гина саҳифалари ҳақида бе-баҳто махсус архивларга ки-риш учун рухсат олишга имкон беради.

П. БУРОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Қайрағочлари кўп
Шоҳмардоннинг
Улар орасида
Сирларга ошна
Бир қайрағоч яшар,
Чўғ томиларми
Шикдат билан санчилган
харсанг тошга...

Завқ оларди тошдан,
Тоғ дарёсин тўполонидан.
Банд айларди найинг зори
Едини...
Оташин
Большевик руҳи тошганди.
Уйчан бу шоирнинг
хаёлларида.
Қишлоқ марказида мактаб
очганди:
Маърифат таширди
Достонларда.
Шошилмеди у кун,
Чуқини, шоирнинг
Баҳри очиларди, шахт ташлаб
қадам.
Овоқ тоғ йўлидан
Шарнат пешоларининг
Уяси ёнидан мағрур ўтган
дам...

Унутмас қайрағоч,
Сезганди тайин...
Навқилор,
Навқирон,
Ешлик онинда
Қўқисдан фалокат ёғиб,
Оташин
Шоирнинг қолганин тош
бўронда...
Елғизоёқ йўлда,
Сершоҳу нодир
Қайрағоч турибди
Визмин силкиб бош.
Танланг
Тепамизда шовиллаётми.
Илдиз —
Чангалда ниграр харсанг
тош...
ОТАЁР таржимаси.

Ленин районидеги 125-мактабда рус тилида ўқитилаётган синфларда ўзбек тили, ўзбек тилида дарс ўқитилаётган синфларда эса рус тили ҳафтали-

ги ўтказиш анъанага айланиб қолган. Ҳар икки метод бирлашма дугач билан ишлаш, ифодали ўқиниш ва ин-китиллигини ривож-лантиришга мўлжал-

ланган бошқа темалар-да очик дарслар ташкил этмоқда. Ай-ниқса мактабдан таш-қари ишлар, жумла-дан, ҳамзаҳонлик ке-ча-си, учрашувлар, ба-

хор байрамларига ба-ғишланган тантана-лар, шунингдек «Ар-мия сафига қаққилув-чи» тўғрагининг фа-олияти диққатга сазо-вордир.

СУРАТЛАРДА: мак-таб илмий бўлим му-дирини Т. Умарова (ўртада) методик Со-ветнинг навбатдаги йиғилишига ўтказ-моқда: билим даргоҳи-

Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон бўйлаб

ҚАРАҒАНДА. Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг химия-металлургия институти олимлари яратган ихтиро нон-чиларга бу ерда фалонатининг олдини олишга ёрдам беради. Олимлар яқинлашган олов-ни аниқлайдиган қурилма яратдилар. Бу қурилма ёрда-мда тарқалувчи ёнғин, газ портлаш тўқиларни ён кў-мир чангининг яқинлашганли-ги тўғрисида маълумот оли-нади. Бу эса ўт ўчириш ва портлашнинг автоматик тар-зда олдини олиш системасини зудлик билан ишга тушириш имконини беради. Қурилма ер ости синоаларидан муваф-фақиятли ўтди.

рациясидаги норхоналарга э-чи-ни туркуминин юборди-лар. Бу йил улар давлатга беш йиллик бошидагиға нис-батан деярли икки баравар кўп — минг центнердан зиёд махсулот сотишни мўлжалла-моқдалар. Ишлаб чиқаришни бу даражада ўстиришга эри-шишда тармоқнинг ижара пудратига ўтказилиши ёрдам берди. Шартномага биноан 1—2 отарни ўз тасарруфига ол-ган энчибоқларлар жониворлар-ни ўз шахсий хўжаликларида-гидан ҳам яхшироқ парварииш қилдилар. Қишлоқ ахлиға рес-публика Фанлар академияси-нинг олимлари ҳам ёрдамлаш-дилар. Улар зотдор бўлмаган маҳаллий жониворларни ча-тиштириш ёрдамида уларда ки-матбаҳо сифатларини вужудга келтиридилар: жун толасининг узунлиги икки баравар ошиб, қумушсимон оқ рангли бўлиб қолди.

ЖУМА КУНИ, ТУШ ПАЙТИДА

Австрия банклари кўпича айтиш шу кунини, шу соатда бос-қинчиларнинг ҳужумига учрай-ди. «Прессе» газетасида эълон қилинган, сўнгги ўн йил мо-байнида Австрияда қайд этил-ган босқинчилар ҳужумларини та-дқиқ этиш статистика маълум-отлари ана шундан далолат беради. Бунинг маълум сабаб-лари бор. Одатда ҳафтанинг охирига келиб кассаларда бе-гим кунларга қараганда кўп-шакл нақд пул йиғилиб қолади. Аксинча босқинчилар туш-ки маърифат босқинчилиги са-ноқли деққарлар, қолганда пайдо бўлишди, бу пайтда залда деярли микозлар қол-майди. Воқеалар сўз очиб юмғунча рўй беради. 40 фоиз-га яқин ҳолларда жиноятчи-ларга пулларни жойлаб қойиб бўлишлари учун икки минут-дан ҳам камроқ вақт кетади.

ЯНА БИР РЕКОРД

Болелигидан диний гимнлар-ни ижро этиш билан қизиқиб келган ҳиндистонлик руҳоний

маълум. Янги солиқ системаси мамлакатда уларнинг сонини ошиб бориши йўлида асосий ро-ля бўлиши лозим. Шу билан бир қаторда, ҳукуматнинг қа-роли ҳавони арзимасган дара-жада инфляциянинг автосо-билларга эҳтиёжини рағбатлан-тиришга ҳам қаратилган. Янги йўллар қурилиши тўхта-тиб қўйилди. Қўшқича доро-малар жамоат транспортини ривожлантиришга сарфлан-ди. Тахминларга кўра Голлан-дия йўлларда автомобиллар сонини беш миллиондан 3,5 миллионгача қамасди. Ваҳо-лани, яқиндаги экспертлар, ҳадемай Нидерландиядаги ма-шиналар сонини 8 миллионга е-тади, деб баъшорат қилишав-ган эди.

АВТОМОБИЛЛАРГА ҲУЖУМ

Голландия ҳукумати яқин йигирма йил давомида мамла-катда автомобил ҳаракатини жиддий равишда қаматириш ҳақида қарор қабул қилди. Автомашинларнинг атроф-муҳитни булғовчи асосий ман-ба эканлиги кўпчиликка яхши

маълум. Янги солиқ системаси мамлакатда уларнинг сонини ошиб бориши йўлида асосий ро-ля бўлиши лозим. Шу билан бир қаторда, ҳукуматнинг қа-роли ҳавони арзимасган дара-жада инфляциянинг автосо-билларга эҳтиёжини рағбатлан-тиришга ҳам қаратилган. Янги йўллар қурилиши тўхта-тиб қўйилди. Қўшқича доро-малар жамоат транспортини ривожлантиришга сарфлан-ди. Тахминларга кўра Голлан-дия йўлларда автомобиллар сонини беш миллиондан 3,5 миллионгача қамасди. Ваҳо-лани, яқиндаги экспертлар, ҳадемай Нидерландиядаги ма-шиналар сонини 8 миллионга е-тади, деб баъшорат қилишав-ган эди.

БАЛАНДЛИГИ 1000 МЕТРЛИ БИНО

Япониянинг кўна шаҳарла-ридан бири Киотонинг шимо-лий-шарқиде жойлашган Би-ва кўли соҳилида ҳадемай улкан минора қад қўтарди. Ана шу улкан ишоот (унинг баланд-лиги қарийб 1000 метрни таш-

кил этади) турли учрашувлар ва кўргазмалар ташкил қилиш учун хизмат қилади. Бундан ташқари ана шу бинода тад-қиқот лабораториялари ва туристлар маркази жойлаша-ди. Мазкур минора қурилиши кутилмаган ҳаракатларини ҳам талаб қилади. Ана шу ҳара-жатлар 200 миллиондан нечадан зиёдқисми ташкил этиди. Ми-нора ҳозир бунёд этилаётган миллий фан ва техника боғи-да олти йил ўтгандан сўнг ўз эшикларини очади. Чет эл манбаларига асосланиб Че-хо-словскининг «Млади света» журнаси ана шу ҳақда хабар қилади.

ЧИКИНДИЛАР КЎПРОҚ

Океаншуносларнинг тахмин қилишларига қараганда, ҳар йили денгиз ва океанлар су-мига ана шу вақт мобайнида тутилмаган балкиларнинг ва-зидан қариб уч баравар кўп чиқиндилар тўқилди.

О ОЁҚ КИЙИМЛАР КОНИ ТОПИЛДИ

Украинанинг Луцк шаҳри-

даги тарихий-маданий

Тошкент шаҳри аҳолиси диққатига!

«Нодир китоблар» букинистик магазини СИЗЛАРДАН ҚУЙДАГИ НАШРЛАРНИ СОТИБ ОЛАДИ

В. И. ЛЕНИН. Ҳаёт асарлар тўплами, 55 томлик. КАТТА СОВЕТ ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ, 30 томлик (31 жилд), 3-нашр, «Советская энциклопедия», М., 1970 — 1978 йй. Баҳоси — 280 сўм.
ЗАМОНАВИЙ ФАНТАСТИКА КЎТУБХОНАСИ, 25 томлик. М., «Молодая гвардия», 1965-73 йй.
А. БЛОК. Асарлар тўплами, 8 томлик. М., «Гослитиздат», 1960—63 йй. Баҳоси — 48 сўм.
И. БУНИН. Асарлар тўплами, 9 томлик. М., «Художественная литература», 1965—67 йй. Баҳоси — 70 сўм.
С. Ю. ВИТТЕ. Эсдаликлар. 3 томлик. М., «Советиздат», 1960 йй. Баҳоси — 28 сўм.
УМУМИЙ САНААТ ТАРИХИ, 6 томлик. М., «Искусство», 1956 йй. Баҳоси — 140 сўм.
Ж. ГОЛСУОРИС. Асарлар тўплами, 16 томлик. М., «Правда», 1962 йй. Баҳоси — 100 сўм.
В. И. ДАЛЬ. Рус тили изохли сўзгачи, 4 томлик. М., «Правда», 1962 йй. Баҳоси — 48 сўм.
Чет тили ва миллий луғатлар давлат нашриёти. 1953-55-56-81 йй. Баҳоси — 60 сўм.
ХХ АСР. САЁХАТЛАР. ИХТИРОЛАР. ТАДҚИҚОТЛАР. 20 томлик. «Мисль», 1972—78 йй.
«БОЛАЛАР ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ», 12 томлик, 2-нашр, 3-нашр, М., «Педагогика», 1972-78 йй.
В. О. КЛЮЧЕВСКИЙ. Асарлар, 8 томлик, М., «Госполитиздат», 1956—59 йй. Баҳоси — 60 сўм.
А. Ф. КОНИ. Асарлар тўплами, М., «Юридическая литература», 1972—75 йй. Баҳоси — 48 сўм.
Ф. КУПЕР. Асарлар тўплами, 6 томлик. М., «Детгиз», 1961—64 йй. Баҳоси — 100 сўм.
ЖАҲОН ХАЛҚЛАРИНИНГ АФСОНАЛАРИ, 2 томлик. М., «Советская энциклопедия», 1980—82 йй. Баҳоси — 60 сўм.
Ж. ЛОНДОН. Асарлар тўплами, 14 томлик. М., «Правда», 1961 йй. Баҳоси — 100 сўм.
М. МОНТЕНЬ. Таърихлар, 2 томлик, 3 жилда. М., «Наука», 1979 йй. Баҳоси — 40 сўм.
ПЛАТОН. Асарлар, 3 томлик, 4 жилда. М., «Мисль», 1968—72 йй.
ПЛУТАРХ. Ҳаётнинг қорғиштира тасвири, 3 томлик, М., «Наука», Баҳоси — 60 сўм.
Ж. САНД. Асарлар тўплами, 10 жилда. М., «Художественная литература», 1971—74 йй. Баҳоси — 100 сўм.
С. М. СОЛОВЬЕВ. Қадимги даврда бошлаб Россия тарихи, 10 жилда. М., «Мисль», «Советиздат», 1962—66 йй. Баҳоси — 200 сўм.
Р. СТИЕНСОН. Асарлар тўплами, 5 томлик. М., «Правда», 1967 йй. Баҳоси — 40 сўм.
Е. ТАРЛЕ. Асарлар тўплами, 12 томлик. М., «СССР ФА нашриёти», 1957—62 йй. Баҳоси — 80 сўм.
Л. ФЕЙХТВАНГЕР. Асарлар тўплами, 13 жилда. М., «Гослитиздат», 1962-69 йй. Баҳоси — 140 сўм.
В. ШЕКСПИР. Асарлар тўплами, 8 томлик, М., «Искусство», 1958—61 йй. Баҳоси — 80 сўм.
БРЭМ. Асарлар тўплами, 10 томлик. Баҳоси — 160 сўм.
И. ЭРЕНБУРГ. Асарлар тўплами, 9 томлик. М., «Художественная литература», 1963—67 йй. Баҳоси — 70 сўм.

Магазин — физика, математика, медицина, революцияда илгари нашр этилган адабиётлар, Гумилевнинг иситган шеърлар тўплами бўлими бўлиши мавжуд бўлиб, сиз унга китобсеварлар ўртасида катта эҳтиёж сезилган ўз китобларингизни топиришингиз мумкин.

Магазиндан қўшимча бошқа ахборотларни ҳам олиш мумкин.

МАГАЗИН СИЗЛАРГА ҚУЙДАГИЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.
ЯХУДИИ ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ, 16 томлик. Баҳоси — 1000 сўм.
МЕДИЦИНА ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ, 35 томлик, 2-нашр. Баҳоси — 215 сўм.
ФАЛСАФА ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ, 5 томлик, М., «Советская энциклопедия», 1960—71 йй. Баҳоси — 50 сўм.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 42-й (Навоий кўчасидан ўтувчи автобуслар, троллейбуслар ва трамвайларнинг «ГУМ» бекати). Телефон: 42-06-36.

«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ ИДОРАСИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА
ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ҲАҚИТИШ ВА
КАСБГА ЙўЛЛАШ МАРКАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«МЕТРОСТРОЙ»нинг

2-ТОННЕЛЬ ОТРЯДИГА:
ККТС қраннинг машинистлари, электр монтажчилар, изоляциячилар, электр пайвандчилар, проходчилар, кон ишчиларининг шогирдлари.

«ТАШНИНГСТРОЙ» трестининг
6-МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН БОШҚАРМАСИГА:
темирчилар, бульдозер, экскаватор, ўрмаловчи кран машинистлари, токарлар, фрезерчилар, электрчилар, аккумуляторчилар.

«ТАШНИНГРЕМОНТ» трестининг
3-РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА:
тухукасоллар, компрессорчилар, дурадгорлар, сувоқчилар, қопқончилар, ғишт терувчилар, электр пайвандчилар, бўёқчилар.

«СРЕДАЗЭЛЕКТРОАППАРАТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ
ВИРЛАШМАСИГА:

электр машиналари йиғувчилар, слесарь-ремонтчилар, асбобсоллар, токарлар, аралловчи-станокчилар, штампов-качилар.

«ОРГТЕХСТРОЙ» ЛОИҲА-ТЕХНОЛОГИЯ
ИНСТИТУТИГА:

иқтисодий маълумотидаги ҳужжат юритишнинг замонавий усулларини қўланиш юзасидан иш таърибасига эга бўлган бош мутахассис.

«ТАШЭКС» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВИРЛАШМАСИГА:
созловчилар, токарлар, револьверчи-токарлар, силлиқ-ловчилар, шарқловчилар, ускуналар ремонтчи бўйича слесарлар, асбобсоллар, йиғувчилар, темирчилар, газ ёрда-мида темир қирқувчилар, фрезерчилар, пармаловчилар, пайвандчилар, электрчилар, йиғувчилар, термистлар, рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори, мастерлар, бўёқчилар, қопқонловчилар, қўлмалари тозаловчилар, қанчалар, юк ташувчилар, тортиб тарақловчилар, темир йўл ремонтчи бўйича иш-чилар, туپроқ ишларини бажарувчилар, цех бошқаруш-чиси, цех бошқаруш-чиси.

СПРАВКАЛАР ВА ЙўЛЛАМАЛАР ОЛИШ УЧУН
ҚУЙДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Марказий пункт — Космонавтарлар проспекти, 6-уй.
Ахил Ибромов район пункти — Фарҳод кўчаси, 21-уй.
Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Киров район пункти — Энгельс кўчаси, 48-уй.
Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.
Қўйишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
Собир Раҳимов район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй.

Сергели район пункти — «Спутник» массиви, 2-квар-тал, 69-уй.

Фрунзе район пункти — Ш. Руставели кўчаси, 87-уй.
Чилонзор район пункти — Чилонзор массиви, 2-квар-тал, 3-уй.

Ҳамза район пункти — М. Ҳасанова кўчаси, 10-уй.

С. М. СОЛОВЬЕВ. Қадимги даврда бошлаб Россия тарихи, 10 жилда. М., «Мисль», «Советиздат», 1962—66 йй. Баҳоси — 200 сўм.

Р. СТИЕНСОН. Асарлар тўплами, 5 томлик. М., «Правда», 1967 йй. Баҳоси — 40 сўм.

Е. ТАРЛЕ. Асарлар тўплами, 12 томлик. М., «СССР ФА нашриёти», 1957—62 йй. Баҳоси — 80 сўм.

Л. ФЕЙХТВАНГЕР. Асарлар тўплами, 13 жилда. М., «Гослитиздат», 1962-69 йй. Баҳоси — 140 сўм.

В. ШЕКСПИР. Асарлар тўплами, 8 томлик, М., «Искусство», 1958—61 йй. Баҳоси — 80 сўм.

БРЭМ. Асарлар тўплами, 10 томлик. Баҳоси — 160 сўм.

И. ЭРЕНБУРГ. Асарлар тўплами, 9 томлик. М., «Художественная литература», 1963—67 йй. Баҳоси — 70 сўм.

Магазин — физика, математика, медицина, революцияда илгари нашр этилган адабиётлар, Гумилевнинг иситган шеърлар тўплами бўлими бўлиши мавжуд бўлиб, сиз унга китобсеварлар ўртасида катта эҳтиёж сезилган ўз китобларингизни топиришингиз мумкин.

Магазиндан қўшимча бошқа ахборотларни ҳам олиш мумкин.

МАГАЗИН СИЗЛАРГА ҚУЙДАГИЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.
ЯХУДИИ ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ, 16 томлик. Баҳоси — 1000 сўм.
МЕДИЦИНА ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ, 35 томлик, 2-нашр. Баҳоси — 215 сўм.
ФАЛСАФА ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ, 5 томлик, М., «Советская энциклопедия», 1960—71 йй. Баҳоси — 50 сўм.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 42-й (Навоий кўчасидан ўтувчи автобуслар, троллейбуслар ва трамвайларнинг «ГУМ» бекати). Телефон: 42-06-36.

ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ

ЛЕНИН комсомолни номли марказий маданият ва истироҳат боғидаги «Меҳнат» соғломлаштириш спорт комплексидаги. «Атлетизм» секциясида спорт турлари билан шугулланаётган ёшларга рубарф келди. Снаряд столида чалқанча ётган йигит 200 килограммли штангани кўтаралпти. Унинг ёнида эса шериги швед нарвонига чиқиб-тушиб, турли машқларни бажаряпти. Яна кимдир турникка осилиш билан машғул.

— Комплексида шахримиз, ҳатто область райолиридан келган ёшлар шугулланиш-япти, — деди тренер М. Дадашев. — Уларнинг кўпчилиги билим юрти, техникум

ва олий ўқув юрларида таълим олишади. Буш вақтлари эса доимо шу жойда ўтмоқда.

Пил мобайнида атлетика мусобақаларига мингга яқин

тўв ҳам яхши натижани қўлга киритди. — Мен бир йилдан бери қатнашман, — деди ўзини Лаврентий Фомин деб та-ништирган йигит. — Шу йил

«Меҳнат» соғломлашти-риш спорт комплексида шахмат, шашка, волейбол, спорт тенниси тўғрақлари ишлаб турибди. Сув ҳавза-си, «Кентавр» соғломлашти-риш клуби ҳар доим спорт-чилар билан гавжум.

Ўтган йилнинг ўзида ком-плексида 170 минг кишига хизмат кўрсатилди. Улар орасида ишчилар, ўқувчилар ҳамда кекса кишилар бор. Ёз мавсумида «Дельфин» спорт соғломлаштириш лаге-ри ташкил этилади. Аҳоли-га қудайлик яратиб мақса-дида яқин кунларда стол тенниси, бадминтон, шахмат-шашка ва бошқа спорт ин-вентарларини прокатга бе-риш йўлга қўйилади.

С. НОРХУЖАЕВ.

«Меҳнат» да чиниқаётганлар

спортчилар қатнашишади. Масалан, Ленинград шаҳри-да СССР кубоги биринчили-гида Х. Уринбоев иккинчи ўринни эгаллади. Тошкент-даги республика ёшлар баҳсида эса С. Риштин, К. Трибичий ва Н. Полта-ришчилар совриндор бў-лиди. Каунаш шаҳридаги халқаро турнирда Ю. Демен-

Тошкент шаҳрида ўтган ёш-лар беллашувида ғолиб чиқим.

— Дастлаб, келган пай-тимда жуда ниможм одим, — суҳбатга қўшиди У. Абза-лов. — Энди ўзини тетик ва кучли сезаман. Бундай секцияларнинг барча жой-ларда бўлишига эришиш ке-рак.

Улоқнинг ўзига хос гашти бор.

Е. Ботмиров фототюди.

Донолар

дейдиларки...

○ Гимнастика, жисмоний машқлар, пилда юриш меҳнат юбилейини ва саломатлигини сақлаб қолмоқчи бўлган, чина-кам ва шодмон ҳаёт кечирши-ни хоҳлаган ҳар бир одамнинг кундалик турмушида мустах-кам ўрин олмоғи лозим.

Гиппократ.

○ Жисмоний меҳнат қил-маслик, ҳаракатсиз, Ҳаёт ақ-лий меҳнат билан шугулланиш — гам-ташвиш келтиради.

Л. Н. Толстой.

○ Спорт ишонч-этиқод ма-даниятини, тетиклик мадания-тини шакллантиради.

А. В. Луначарский.

○ Хотирани учайтиришнинг энг муҳим шарти асабларнинг соғлом бўлишидир. Бунинг учун эса бадантарбия билан шугулланиш лозим.

К. Д. Ушинский.

○ Соғлигингда югурмасан, оргинингиде чоп-чоп қиласан.

Гораций.

○ Дарахт ҳам шамолсиз, ёмғирсиз, иссиқ ва совуқсиз кўнаролмайди, шулар бўлмаса бориб-бориб қуриб қолади, худди шунингдек, инсон тана-сига ҳам ҳар хил ҳаракат ва жиддий машқлар зарур.

Я. Каменский.

○ Асосий дори-дармонлар — соф ҳаво, совуқ сув, арра би-лан болта.

В. Д. Поленов.

○ Сайр ва чўмилишдан ке-йин ёшарганде бўлсам, энг муҳим, тана ҳаракати билан мияни шомоллатаман.

К. Э. Циолковский.

○ Саломатлик ва организм-нинг гармоник ривожини ис-сонини туғис ва бўла қийфа-да тасаввур қилиб қўйиш.

Н. Г. Чернышевский.

○ Гимнастика тиббиётнинг шифобахш қисмидир.

Платон.

○ Инсон 100 йил яшаш мумкин. Лекин биз ўзининг тийиқсизлигимиз, ўз организм-мига нисбатан шафқатсиз-лигиниз туйғайли бу муддатни кўп йилларга қисқартириб қўбормиз.

И. П. Павлов.

○ Юрганим сайин финирин тиниқлашди. Бир жойда тур-ганида даярли финир қилма-ман; танам ҳамма вақт ҳара-катда бўлиши керак, ана ўшан-да ақлим ҳам ҳаракатга ке-лади.

Ж. Ж. Руссо.

Спартакиада ғолиблари

○ ТОШКЕНТ область Совети касба союзулари кўнгилли жисмоний тарбия ва спорт жамиятининг Бу-туниттифоқ II спартакиада-си давом этмоқда. Унинг про-граммасидан спортнинг қўл тўпи, стол тенниси, волей-бол, шахмат-шашка каби 14 тури ўрин олган.

Базни турлардан белла-шувлар низоҳисига етди. «Старт» стадиони спорт клубининг арнақлар команда-

си қўл тўпи, волейбол ва стол тенниси баҳсларида ях-ши натижага эришиб, фахр-ли ўринларни эгаллади. Аёллар беллашувида эса Чирчиқ шаҳридаги «Сель-машин» стадиони спорт клуби волейболчиларининг қўли баланд келди. ГТО кўпқурашидан ҳам ғолиблар аниқланди.

Спартакиада давом этмоқ-да.

Велопойгачилар

баҳси

○ ПОИТАХТИМИЗДА Ўз-бекистон ССР Министрлар Совети соврини учун вело-кросс мусобақаси ўтказилди. Шахсий биринчилида Куй-бишев шаҳридан Г. Бладе-ров, янгийўллик А. Эмира-лиев ғолиб чиқдилар.

Шахримиз вакиллари эса команда ҳисобида учинчи ўринни эгаллаб, совриндор бўлишди.

О. МАХМАКУСУПОВ.

Газетхон бонг уради...

М а ш ҳ у р полвонларимиз қани?

КАДИМИЙ ва навқирон Тошкент бир пайтлар ўзининг полвонлари билан донг те-ратган. Меҳнатда чинққан, элчил ва боқуват Аҳмад пол-вон Топиловни эсга олайлик. Бу халқ қаҳрамони 1895 йилда энг кучли деб ҳисобланган петебурлик Репин билан баҳслашиб, ғалаба қозонади. Шундан сўнг унинг номи бу-тун Россияга тарқалган. Фар-ғонача миллий кураш устаси Аҳмад аканинг издошлари — тошкентлик Гани полвоқ Ҳа-кимов, Маҳкам полвоқ Юсу-пов, Зухур полвоқ Яхвев, Қасм полвоқ Абдуллаев, Аскар полвоқ Отабоев, Тожи полвоқ Аълоев, Одилов пол-воқ Умархонов, Юсуп полвоқ Пирматов, Наҳиддин полвоқ Муҳиддинов, Эгамберди пол-воқ Кодировлар кўп йиллар мобайнида ўз халқига муно-сиз хизмат қилиб, республика-мида миллий курашнинг ри-вожланишига катта ҳисса қў-шдилар.

Спорт ветеранларининг ёр-дами билан шаҳарда миллий кураш қайта тикланди. Бунда Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институтининг миллий кураш бўлимининг катта ўқиту-вчиси Жуматов Нуриши, Тош-кент темир йўллар институтининг ўқитувчиси Аъзамжон Шокиржоновларнинг ташки-лотчилигини алоҳида таъкид-лаш зарур. Жисмоний тарбия институтининг курашчилар-ридан 65 киши, темирйўлчилар институтидан 15 кишига Ўзбе-

кистон спорт мастери унвони берилди.

Кейинги 2-3 йил мобайнида неғадир миллий курашга бўл-ган эътибор сусайиб кетди. Олиб борилаётган тадбирлар-ни ҳозирги замон талабига жавоб беради, деб бўламади. Шаҳардаги 15 олий ва 40 дан ортқ ўрта таълим ўқув юр-тирининг бирортасида миллий кураш секциялари йўлламапти. Спортнинг бу тури бўйича му-собақалар ҳам, ташкил этил-майд.

Бундан 4-5 йил илгари Аҳ-мад ва Аскар полвонларнинг хотира-турнири жуда ажойиб ўтказилар эди. Ленин комсо-моли, Пушкин номи маде-ният ва истироҳат боғларининг кураш майдонлари одамлар билан гавжумлашар, баҳслар қизқарли бўларди. Эндиликда шаҳар физкультура ва спорт комитети, область ва шаҳар касба союзулари физкультура кўнгилли спорт жамиятлари миллий курашнинг ривожланти-ришга эътибор берилмапти.

Шаҳар спорт комитети йиғи-лишларида бу масала бир неча йиллар мобайнида бир неча муҳокима қилинмаган ҳолат-ни аниқлаб олиш қийин эмас. Ававаллар шаҳарда кураш майдонлари етарли бўлиб, сайл байрам кунлари мусо-бақалари муҳлислар ириқиб томоша қилардилар. Энди-чи Пушкин боғи ва Спартак ста-дионидеги бундай майдонлар аллоқдан йўқ бўлиб кетган. Шу ўринда бир воқеани эс-

лаш жоиздир. Бир пайтлар Тошкентда жуда катта сайл кураши ўтказилган. Беллашу-да чинқентлик Шониз пол-вон бирин-кетин ҳаммаи ма-лубликга учратиб, давра ўрта-сиде: «Тошкентлик полвонлар-нинг ҳаммасини йиқиди, яна ким борм, дейди. Талабгор бўлмаган баҳс эртасига қол-дирилди. Одамлар Гани пол-вонни қидириб, Бекбоддан олиб келишди. Ҳамма ҳа-жонда. Агар у ҳам енгилса нима бўлади! Дастлаб, кичик вазндаги полвонлар, энг сўн-гида эса ўртаги Гани полвоқ билан Шониз полвонлар чи-қишди. Даврани бошқарётган 3 киши бир-бирларига қараб олишган, кураш бошланг кетедди. Шониз полвоқ ҳар қанча уринмасин, рақибини қи-мирлата олмади. Навбат Гани акага келганда, у бор кучини тўллаб Шониз полво-сини ерга кўтариб уради. Теварак-атрофдан «Барқалла, яша азамат!» деган хитоблар ян-райди.

Халқимизнинг ана шундай ажойиб аъзабаси албатта тик-ланши керак. Бунинг учун мутасадди раҳбарлар кураш мусобақалари, таникли пол-вонлар билан учрашувлар, хо-тира-турнирларни ташкил этиш-лари зарур. Шундангина спорт-нинг бу тури яна оммалашган бўларди.

Т. ОДИЛОВ,
республика миллий кураш федерациясининг раиси.

...таклиф қилади

Ритмик гимнастика қайтарилса...

Эрталабни бадантарбия, ор-ганизмининг чинқитиришнинг фойдаси ҳақида кўп гапирла-ди. Айниқса қизларнинг со-лом ва кўрнам бўлишида рит-мик гимнастиканинг аҳамияти катта экан.

Ешим 16 да, дугоналарим бил-лан С. Раҳимов районидеги 185-мактаб ношида очилган гимнастика секциясига қатна-

шадиман. Илгари Ўзбекистон телевидениеси орқали намо-йиш этиладиган ритмик ги-мнастика машқларини онла-эъзолашимиз билан бирга ба-наларардин. Афсуски, кейинги пайтда бу нўрсату неғадир бермай қўйилди. Тўғри, Мар-назий телевидениеи орқали на-моийиш этилган. Лекин вақ-ти бизнинг шаронга тўғри

намайлди. Ўзбекистон телеви-дениеси «Зангори экран» ор-қали ритмик гимнастика машқларини яна бериб борса жуда соз бўларди.

Л. ЖАББОРОВА.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

16 — 18 МАЙ КУНЛАРИ
«ДИСК» МАГАЗИНИДА

ГРАМПЛАСТИНКАЛАР

САВДО КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Савдо-кўргазмада жаз, эстрада, классик ва миллий музикалар ёзилган ҳамда болалар учун мўлжалланган хориний ва мамлакатимизда ишлаб чиқариладиган (Бутуниттифоқ «Мелодия» фирмаси ва Тошмуҳамедов номида-ги Тошкент грампластинкалар заводининг маҳсулот) грампластинкалар намоиш этилади.

Савдо-кўргазмада грампластинкаларни ишлаб чиқарув-чи заводларнинг ва Ўзбекистон Грампластинкалар уй-ининг вакиллари иштирок этадилар.

8/3-«Диск» магазинининг адреси: К. Маркс кўчаси.

Иш вақти: соат 10 дан 19 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш кун — душанба.

«Ташкульттор».

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бир-лашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш кор-хонаси.

ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ТЕХНИКУМИ
20 МАЙ ВА 10 ИЮНЬ КУНЛАРИ
СОАТ 14 ДАН 16.00 ГАЧА

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ.